

Karácsonyi ajándékunkat, az 1907. évi „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“-et lapunk jelen számával előfizetőink részére ingyen küldjük.

52. szám.

Budapest, 1906. december 26-án.

XII. évfolyam.

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre ..... 8 korona
Félévre ..... 4 „
Negyedévre ..... 2 „
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Orsz. Szövetségének ügyv.-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Karácsony 1906.

Mindenütt az országotat
Vastag hó borítja,
Szegény asszony a gyermekét
Keblére szoritja.
Tombol, süvölt a hideg szél
A bokor is zörög,
Szegény asszony nagyon fázik,
A gyermek nyöszörög
Mégis elmegy a városba,
Kergeti az ékség.
A testét a hideg bántja,
A szívét a kétség.

Elérkezett nagyvárosba,
Hol sok a palota.
Hogy gazdagok laknak benne
Már azt is hallotta.
Kéregelve összegyűjtött
Egynekány koronát,
Azután meg hazaindult
A fehér havon át.
Szerencsésen hazaérték,
Szürkülő estére,
Igy lett vidám a kis árva
Karácsony estéje.

Mai számunk a „Karácsony“ melléklettel együtt 24 oldal.

Karácsonykor.

Nagy hópelyhek szállanak lefelé. Azt mondja rá a kis fiam:

— Kilyukadt az angyalok párnája édes apám! Ni, hogy hull lefelé a sok libatoll belőle. Hát az angyaloknak nincsen édes anyja, hogy bevarrja a lyukat a párnán?

Nézem a gyereket, amint okos szemével föltekint reám és megnyugtatom, hogy az angyalokra a jó Isten vigyáz, éppen az a jó Isten, akihez imádkozni szoktunk.

Pedig ezen a héten több ima szállt a kis Jézuskához, mint a jó Istenhez. A gyerekek buzgón kérték este, reggel a karácsonyfát, rajta szépen égő gyertyát, aranyos diót, piros almát. Narancs nem kell, mert az nem magyar gyümölcs. Cukor sem kell, mert attól a foga romlik, de az édesanya sütötte tésztaféle annál több legyen rajta. Lovat nem kér a fiam, mert azt én nem tudom elkészíteni, de szánkót csináltam nekik. Ketten is beleülhetnek. Ez az igazi magyar iparpártolás.

Várjuk-várjuk szentkarácsony ünnepét és ime itt van. A kis családi kör édes boldogsággal van tele. Jön a Jézuska! Már csengetett is. Be lehet menni. A karácsonyfa gyertyái szépen égnek. Két kis fiam letérdel, úgy imádkoznak. Csak azután indulunk kereken a fényes fa körül, hogy megtudjuk, hogy kinek mit hozott a Jézuska?

És e boldog, édes percekbe rájok is gondolunk, az öreg szülőkre, kedves nagyapóra, nagyanyóra, akik nem láthatják az imádkozó kis unokákat e szent ünnepen. Messzi vannak, ezer kilométernyire, ott a Székelyföldön, csendes kis faluban. De a gondolat oda is elszáll, az érzés delejes melegsége oda is elhat.

Kedves karácsony, a szeretet és a család ünnepe! Hozd meg az örömet gazdagnak, szegénynek, nagyoknak és kicsinyeknek egyaránt. A Megváltó születésének ünnepén szálljon a szeretet szent érzete az emberek szívébe és legyen:

*„Dicsőség a mennyben az Istennek
Békesség a földön az embernek.”*

Jönnek a betlehemesek. Szépen énekelnek. Két kis fiam oda térdel a kis Jézuska jászola mellé. Imádkoznak a gyerekek. Én Istenem! hallgasd meg a gyermekek imáját! Adj boldog Karácsonyt mindenkinek!

Péterfy Tamás.

Az ország dolga.

A földmivelési tárca költségvetésével végeztet a képviselőház és megkezdi karácsonyi szünetét s csak a jövő évben ül össze ismét, hogy a jövő évi költségvetés tárgyalását befejezze. Mivel ugyanis a költségvetés elintézése még ebben az évben nem sikerült, a kormány két hónapra indennitást kért a múlt évi költségvetés alapján való kormányzásra. Valószínű, hogy a jövő év első napjaiban a költségvetésből törvény lesz s akkor az indennitás hatályát veszti. Kívánatos is, hogy a képviselőház minél előbb vegyen a költségvetéssel, hogy megkezdhesse az országra nézve fontos javaslatok tárgyalását. A karácsonyi ünnepek esendjét és nyugalma ez idén előreláthatóan politikai esemény nem fogja megzavarni. Az elmúlt napokban ugyan némi izgalmat okozott a szövetkezett pártok körében Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek, mint a függetlenségi párt elnökének a párt tagjaihoz intézett körlevele, amelyben felhívja őket, hogy minden kerületben szervezkedjenek a függetlenségi eszmék diadala érdekében. — A szövetkezett pártok közül az alkotmánypárt és a néppárt e körlevelet sok tekintetben sérelmesnek és maguk ellen irányulónak tekintették, mert az átmeneti kormányzás ideje alatt az egyes pártok fegyverbarátságot kötöttek és megígérték, hogy nem fognak egymás ellen törni. De az izgalom nem sokáig tartott, mert hiszen kétségtelen, hogy Kossuth Ferencnek e levéllel nem lehetett az a célja, hogy a pártok között létrejött békét megbontsa. A szervezkedésre minden pártnak joga van az átmeneti idő alatt is, de arra kell törekedni, hogy a szervezkedésnek éle ne irányuljon a szövetkezett pártok valamelyike ellen, mert az ilyen szervezkedés könnyen visszavonást szülhetne az egyes pártok között, ami pedig a mostani körülmények között egyenesen az ország érdekébe ütköznék.

Németország.

A német birodalmi gyűlésnek váratlan feloszlátása természetesen nagy mértékben foglalkoztatja a németországi közvéleményt és minden párt nagyban készül a választási küzdelemre. A feloszlátás azért következett be, mert a birodalmi gyűlés legnagyobb pártja, a katolikus centrupárt, a kormány ellen foglalt állást, amikor a kormány újabb milliókat és több katonát kért a délafrikai gyarmatok számára. A választási küzdelemben tehát a centrupárt most mint ellenzéki párt vesz részt. A német liberálisok nagyban bizakodnak, hogy ilyen körülmények között sikerülni fog nekik a centrupárt erejét megtörni s már szövetkeztek is egymással abban a reményben, hogy egyesülve nagyobb sikereket fognak a választásnál felmutathatni. De elfelejtik, hogy a centrum-párt ereje nem abban áll, hogy eddig a kormányt támogatta, hanem kiterjedt szervezetében és a nép érdekeiért küzdő szociális programjában. Ezért valószínűbbnek látszik, hogy a centrupárt csak meg-

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv., szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

erősödve fog a választási küzdelemből kikerülni. A német liberálisok pedig nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy ismét az ő idejük érkezett el, mert a liberalizmus korszaka Németországban már régen lejárt.

Az Országos Nemzeti Szövetség közgyűlése.

Az Országos Nemzeti Szövetség vasárnap délelőtt tartotta meg közgyűlését az új városháza tanács-termében Bujanovics Sándor elnöklete alatt. Az elnöki megnyitó után Zseni József igazgatósági elnök előterjesztette jelentését a Szövetségnek tízévi fennállása óta kifejtett működéséről. A jelentésből kiemeltük, hogy a folyó évben az alkotmányos élet visszaállítása után első ténykedése volt a Szövetégnek a Bukovinában élő s az ősi hazába visszakivándorló székely-magyarok visszatelepítési ügyének fölkarolása, az által, hogy a székelyek küldöttségét a kormányelnök és a földművelésügyi miniszter elé vezette, majd pedig szöveget intézett a bukovinai magyarokhoz Amerikába vándorlásuk meggátolása végett. A jelentést a közgyűlés beiktatja az évkönyvbe. Ezután a választásokra került a sor. Megválasztották a Szövetség elnökévé Rákosi Jenőt, ügyvezető társelnökké Zseni Józsefet, társelnökké Bujanovics Sándort, Chorin Ferencet, Eszterházy Miklós herceget, Mailáth József grófot, Nagy Dezső drt. Megalakították az igazgató-választmányt is. Több felolvasás után s a számadások jóváhagyása után a közgyűlés véget ért.

Sztrájk a vágóhidon.

A közvágóhid munkásainak egyrésze kimondta a sztrájkot. A sztrájk dolgában gyűlés volt az Andrássy-uti Plasztikon-vendéglőben. Biró Ignác előadta, hogy Melly tanácsos vezetésével tárgyalás volt, amelyen az ipartársulat vezetősége a következő engedményeket tette. A vágólegények megkapják a teljes vasárnapi munka-zünetet s minden vágásért a kért 2 korona 40 fillért. A segédvágólegények kapnak a teljes munka-züneten kívül 120 korona bért, a beles és pacalos segédek 11 órai munkaidőt és 15 napi fölmondást. A heti 40 korona bért ellenben nem hajlandók megadni a mesterek, bár elismerik, hogy a pacalosok munkája a legnehezebb.

Nem szabad a főváros közönségének szimpátiáját elveszteni, mert gondolkodni kell arról, hogy a főváros ne szenvedjen hiányt. Ajánlja tehát, hogy a vágólegények dolgozzanak s csupán a beles és pacalos segédek sztrájkoljanak. Ez sokkal nagyobb kárt okoz a mestereknek, ha a bél és pacal megromlik. A gyűlés úgy határozott, hogy csak a pacalosok és belesek lépnek sztrájkba, a vágólegények pedig dolgoznak. A sztrájkutánya a Soroksári-uti Veisz-féle vendéglőben van.

A tanítói fizetések rendezése.

A közoktatásügyi minisztérium kiadásában megjelenő *Néptanítók Lapja* legújabb kiegészítését közli annak az ismertetésnek, melyet Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter adott a tanítói fizetések ren-

dezéséről minap a képviselőházban tartott beszédében. A minisztérium ezen hivatalos lapjának közleményei szerint az állami tanítók fizetésrendezése ekként alakul:

	az I. fokozatban	a II. fokozatban	a III. fokozatban
Alapfizetés:	1200	1100	1000 K,
5 év múlva	1600	1500	1400 „
10 „ „	1800	1700	1600 „
15 „ „	2000	1900	1800 „
20 „ „	2200	2100	2000 „
25 „ „	2400	2300	2200 „
30 „ „	2600	2500	2400 „

Ezen fizetésrendezéssel megszűnik az állami tanítóknál a személyi és korpótlék, ellenben a székesfővárosban és vidéken, továbbá Fiumében alkalmazott családos tanítók működési pótléka (400 K) ezután is érintetlenül marad. A fizetésen kívül minden állami tanító, vagy természetbeni lakást, vagy lakpénzt nyer, mely utóbbi a lakbérosztályba sorozott községekben az állami tanítók XI., illetőleg X. fizetési osztálya lakbérének felel meg. A *nem állami tanítók* (községi és felekezeti) fizetésrendezése a kultuszminiszter megállapítása szerint a következő:

	az I. fokozatban	a II. fokozatban	a III. fokozatban
Alapfizetés:	1200	1100	1000 K,
5 év múlva	1400	1300	1200 „
10 „ „	1600	1500	1400 „
15 „ „	1700	1600	1500 „
20 „ „	1800	1700	1600 „
25 „ „	2000	1900	1800 „
30 „ „	2200	2100	2000 „

Az orosz forradalom.

Az oroszországi események még mindig forradalmi jellegűek. A múlt hétről a következő híreket közöljük: A Strána című lap a tábori katonai törvényszékek három hónapi működéséről azt írja, hogy e törvényszékek fennállásának első hónapjában összesen százhatvan, a másodikban kétszázötven és a harmadikban kétszázhatvanhárom embert végeztek ki. Ezzel szemben ezek a bíróságok kilenc embert fölmentettek, ötöt kényszermunkára ítélték, háromnak pedig a fő kormányzó engedte el a halálbüntetést.

Rigában nagy összeesküvést fedeztek föl s ennek következtében hetven embert, többnyire ismert merénylőket és forradalmárokat letartóztattak. A letartóztatottnál pokolgépeket, robbanó anyagokat, továbbá egy részletesen kidolgozott merénylettervet találtak Möller-Szakomelski báró, a balti tartományok fő kormányzója és a szibériai büntető-expedícióból, állati kegyetlenségéről hírhedt tábornok ellen. Rajta kívül számos rendőrtisztviselőt is el akartak tenni láb alól az összeesküvők, akiknek terve, alig néhány órával a fő kormányzó megérkezése előtt, véletlenül tudódott ki. A letartóztatottak közt van Bjelalev Péter is, egy államtanácsos fia, egyébként pedig veszedelmes forradalmár.

Moszkvában a Birsmanov negyedben nagy fegyver-és bombaraktárra bukkantak. A raktárban hét felszerelt bombát és egy pud dinamitot találtak, a forradalmi szervezet harminc tagját letartóztatták.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak ubaigazításért »

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Radomban Platto ezredes, a kormányzósági csendőrség főnöke ellen bombát vetettek, amely az ezredes lábát elszakította. A merénylőt lakásáig üldözték és ott elfogták. Kitünt, hogy kereskedelmi iskolai hallgató.

Varsóban egy rendőrfelügyelőt nyílt utcán agyonlőtték. A gáztársaságnál husz titkos rendőr munkás gyanánt dolgozott s bizonyos idő múlva több munkást, mint politikailag gyanus embert átadtak a rendőrségnek.

Péterváron a rögtönítélő bíróság Dubasszov tengernagy merénylőinek ügyét tárgyalta. A merénylők egyike egy Kusnezov nevű diák. A merénylőket felakasztották.

Előfizetési felhívás.

A Független Ujság a XIII. évfolyamba lép e hó végével.

1907. január hó elsejével új előfizetést nyitottunk a „FÜGGETLEN UJSÁG“-ra

A kinek előfizetése december hó 31-én lejár, azt kérjük szíveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat külön levélben elküldöttük.

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

A „Független Ujság“ a család igazi barátja, tanácsadója, mulattatója. Tizenkét esztendő óta mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „Független Ujság“-ot tehetségéhez képest terjeszteni. Hazafiui tisztelettel a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

A mosoniak sikere.

A magyaróvári kir. tejkisérleti állomás ajánlatot tett a magyaróvári szarvasmarha tenyésztő egyesületnek, hogy hajlandó közreműködni, amelyre az egyesület múlt évi közgyűlése elhatározta, hogy éves vajversenyt rendez. Az eljárás az volt, hogy a kísérleti állomás egy-egy kilogrammot befogadó üvegödegyeket bocsátot az egyesület kötelékében levő szövetezeket rendelkezésére, melyeket azok az állomás felhívására bizonyos napokon megtöltve beküldöttek. Az edény fenekén papírra volt felírva a feladó szövetezet neve, úgy, hogy a kísérlet alatt nemcsak azután tudták meg, hogy melyik edény — melyik szövetezet készíti. ényét foglalja magában. A szövetezeteket nem terhelte egyéb költség, mint a vajnak átengedése, mivel a többi költséget, még a postadíjakat is a kísérleti állomás vállalta el. Négy ízben, mindegyik évszakban kérték be a szükséges minakat. A versenyben tizenhét mosoni tejszövetezet vett részt. Eredményként meg volt állapítható, hogy a jó minőségű elnevezést a küldött készítmények átlagosan is megérdemelték. A szövetezetek a célszerű berendezésnek és a gondos vezetésnek mintaképeül szolgálnak. Ezt mutatja a vajnak kidolgozása is. Pécsent az átlagos viztartalom 16'05 százalék, Zalaegerszegen 13'47 százalék volt; ezzel szemben mosoni szövetezeteknél a múlt évi 11'87 százalék, az idei pedig 11'62 százalék volt átlagosan. Egy eset volt csupán, amikor a 16 százalékot elérte.

A verseny ez alkalommal is nagyon jó hatással volt a szövetezetekre; ugyancsak igyekeztek, hogy az elsők között foglaljanak helyet és amelyik tavaly elől volt, ez alkalommal hátra ne maradjon. A végeredmény az lett, hogy a legelső helyre a hegyeshalomi tejszövetezet került. Utána következtek: a rajkai, a tétényi, a szentpéteri, a szolnoki, a barátfalui, a pátfalui, a szentmiklósi és levéli tejszövetezetek.

A kísérleti állomás ennek a nyolc szövetezetnek a munkáját ajánlotta díjazásra. És pedig olyanformán, hogy elsőrendű díjat az itt felsorolt öt első szövetezet munkása kapjon, másodrendűt pedig a három következő. Különösen kiváltak termelt vajuk minőségével a hegyeshalomi, a rajkai és a tétényi szövetezetek, nemesak ez alkalommal, de előbből is. Kétségkívül részük van az elért jó eredményben a tejet szállító kisgazdáknak is. A tejszövetezetek eredményességénél hogy mekkora s erepet játszik a

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám

Borértékesítő-osztályt

szervezett, mely a bortermelő gazdaközönség szolgálatára áll.

— Kiterjedt összeköttetések a bel- és külföldi vevőkkel. —

Hüen mintázott ajánlatok kéretnek.

jó munkás és ezzel a jó munka, bebizonyítva látjuk azzal, hogy a szolnoki tejszövetkezethél a jelenben alkalmazott munkás, a gondosabb munka révén, ugyanolyan minőségű és hasonló mennyiségű tejből egy év lefolyásával 1036 kilogramm vajjal készített többet, mint elődje. Készpénzértékben ez megközelíti a 2500 koronát.

Alakítsunk mindenütt tejszövetkezetet, ahol a feltételek erre megvannak. Vegyünk példát Mosonról!

Szövetkezeti gyógyszertárak Milanóban. A milanói gyógyszertárszövetkezet a múlt hónap végén nyitotta meg a városban hatodik fiókját, mely alkalommal szövetkezeti ünnepélyt rendeztek. Ezen az ünnepen az összes szövetkezetek vezetői megjelentek. Ki kell emelni, hogy a milanói szövetkezeti gyógyszertárak az egész vidéken híresek arról, hogy mintaszerűen vannak berendezve és kitűnő hatással vannak a köznép egészségi viszonyaira.

A halmágyi szövetkezők. A halmágyi gazdák már régebben megalakították hitelszövetkezetüket, mely szépen fejlődik s Halmágyot azon községek közé emelte, amelyek a szövetkezésben találták föl boldogulásuk alapját. A község kisgazdái nem is álltak meg a hitelszövetkezethél a szervezkedésben, hanem a múlt hó 18-án megalakították a gazdakört is. Nemrég nagytermet építettek, amelyet ünnepség keretében avattak föl. Ez alkalommal Bakó Dénes tanító, a gazdakör alelnöke mondott tartalmas és emelkedett ünnepi beszédet, melyben vázolja a község haladását különösen az iskoláztatás és szervezkedés tekintetében. Majd föl hívja a lakosság figyelmét a falusi jólét fájára, amelyet Mailáth József gróf mutatott be a somogyi hitelszövetkezetek gyűlésén. A jelen voltak lelkesen fogadták a szép beszédet, melyet a megye főispánja is végig hallgatott. A nagyterem fog szolgálni a gazdakör helyiségeül, amelyben a kör buzgó alelnöke a tél folyamán több előadást fog tartani.

Karácsonyi ajándékunkat, a „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv“-et minden előfizetőnk megkapta.

• MI UJSÁG? •

Kellemes karácsonyi ünnepeket kívánunk olvasóinknak!

Uj regényünk. Lapunk jelen számával kezdtük közölni új regényünket, mely érdekes tartalmával igen kedves olvasmánya lesz előfizetőinknek. A regény címe „A fekete gyémántok.“ Közlését külön mellékleten kezdtük, hogy így a könyv beköthető legyen.

Karácsonyi ajándékunk. Sok ünnepnap jön, de gondoskodtunk bőven olvasnivalóról. Karácsonyi számunkhoz ide mellékelve küldjük minden előfizetőnknek a „Szövetkezeti és Gazdasági Évkönyv 1907“ évfolyamát. Ebben a naptárban igen sok jó és hasznos olvasnivaló van számos képpel díszítve. *Előfizetőink teljesen ingyen, mint karácsonyi ajándékot kapják e szép naptár-évkönyvet.* Fogadják szívesen, olvassák haszonnal.

A király elutazása. A király Budapestről csütörtökön, e hónap 20-án délután utazott el. Ő felsége mostani budapesti tartózkodása alkalmával csütörtökön, e hónap 20-án tartott általános kihallgatást. Azok, akik e hónap 21-ére általános kihallgatásra már elő lettek jegyezve, január hónap folyamán fognak Ő felsége által Budapesten fogadtatni.

Királyi kitüntetés egy gazdasági cselédnek. Az új kormány alatt már másodizben történik meg, hogy királyi elismerésben részesül egy-egy hosszú évek óta hűségesen szolgáló gazdasági cseléd. Ezuttal Jutott András keszégfalvi cselédet tüntette ki a király 60. évét meghaladó hűséges szolgálata elismeréseül ezüst érdemkereszttel. Itt említjük meg, hogy Darányi földmivelésügyi miniszter Tézslár János gazdasági cselédnek 43 évi hű szolgálata elismeréseül díszérmét és 100 korona jutalmat, Babó Jánosnak 40 évi szolgálata elismeréseül 100 korona jutalmat adományozott.

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR BUDAPEST RÉSZVÉNY TÁRSULAT

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek.**

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről.

Magánjárók
(ati mozdonyok)

cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről.

A „Meteor“ időjelzése. A legközelebbi esomópontunk 21 ikére esik, így addig a bolygók részéről nagyobb változás az időjárásban nem várható, maga a esomópont igen hideg jellegű. A Napot nagy mennyiségben elborító foltesoportok pedig mindaddig változást nem hoznak, míg azok oly tisztán látszanak és oly nyugodtan viselkednek, mint jelenleg. A 21-iki esomópont hatáskörébe, azonban már ezeknél is nagyobb változást fogunk látni, amelyet követőleg pár nap múlva elfordulnak tőlünk, úgy, hogy a 28-iki, mely szintén erőshatású, már nem találja őket mi felénk, de ujakat hozhat elő, úgy, hogy e hónap vége is igen változó időjárást hoz számunkra viharos vagy szeles jelleggel és havas csapadékkal. December hó hátralevő esomópontjai 21—22—28—30 és 31-re esnek, így a karácsonyi ünnepekre esomópont nem esvén, azoknak lefolyása az időjárást illetőleg normaális lesz, hidegebb jelleggel, de semmi különösebb változással. A Nap jelenlegi foltjai e napokban fordulnak át tőlünk.

A király a szegényeknek. A király Budapest székesfőváros szegényei részére tüzelőanyag beszerzése céljából tizenkétezer koronát magánpénztárából adományozott.

Tifuszjárvány Fiumében. Fiumében a városi hatóságnál az elmúlt heten negyven tifuszesetet jelentettek be. A betegek közül három meghalt. Az egészségügyi bizottság ülést tartott és elhatározta, hogy a legszélesebb körű óvintézkedéseket teszi meg a járvány ellen.

Általános hajósztrájk Olaszországban. Milanóból jelentik nekünk, hogy az olasz tengerészeti szövetség az egész olasz hajózásra kimondotta az általános sztrájkot. A sztrájk a vitorláshajókra, postahajókra, tengerentuli személyszállító és teherszállító gőzösökre terjed ki. Az utasítás értelmében a hajók személyzete a sztrájkhatározat vétele után a hajókat úgy a bel-, mint a külföldi kikötőkben, azonnal elhagyja. Genuában már minden hajón sztrájkoltak. A kormány a szigetekkel való postaforgalmat torpedónaszádokkal fogja fenntartani. A sztrájk óriási kárt okoz az olasz kereskedelemnek.

Bombamerénylet egy német tanító ellen. Többször megemlékeztünk már arról a kérelhetetlen harcról, amelyet Poroszország lengyel alattvalóinak elnémetesítése végett indított. A lengyelek állják a harcot és amióta a poroszok a „késhegyig menő kiméletlenséget“ emlegetik, azóta a lengyelek is mintha letérnének a passzív rezisztenciának és iskolás sztrájknak mesgyéjéről. Erre vall többek között az a berlini híradás, amely szerint Berendt kerületben a lengyel lakosságának elkeseredettsége tegnap előtt bombamerényletre vezetett. A merényletet a bisovitzai német tanító ellen követték el, akinek háza elé éj-

szaka bombát rejtettek és a pokolgépet, kanóc segítségével felrobbantották. A robbanás betörte a tanító házának valamennyi ablakát, egyébként is meg rongálta az épületet és pusztítása talán még végtetősebbé válik, ha a lengyelek több puskaport tesznek a bombájukba, amelyet különben tulnyomóan rozsdás szögekkel töltöttek meg. A tanító ép bőrrel menekült. A merénylők kipuhatólása végett szigorú vizsgálatot indítottak.

A halálos reklám. Életével fizette meg a különben páratlan módját a reklámnak egy gyönyörű amerikai színésznő, miss Louise Douglis. A fiatal színésznő oly módon csinált önmagának reklámot, hogy mindenfelé azt hirdette, hogy a színpadon egy élő kameleont fog elnyelni. A legelső kísérletet a nebraskai Omahában tette és ezt a reklámhajsztást életével fizette meg. Alig nyelte el ugyanis a kameleont, irtózatossá, gyomorgöresőt kapott, úgy, hogy orvost kellett hivatni, de bizony ez már nem segíthetett rajta, mert a fiatal színésznő csakhamar kiszenvedett.

Hatvanmillió éhező. Pétervárról jelentik, hogy ott a napokban Jawein L. tanár elnöklésével ülést tartott az éhezők segítésére kiküldött bizottság. A kép, amelyet a bizottság elé terjesztettek, nagyon elszomorító. Az eddigi jelentések szerint már most is nagyon érezhető a kenyérhiány az inségsújtotta vidékeken. A kormány által nyújtott segítség nagyon kevés. A lakosság éhezik és éh tifusz és a skorbut egyre szedik áldozataikat. Legrosszabb a helyzet azokban a kormányzóságokban, ahol rossz volt a termés. Ilyen kormányzóság 17 van, lakossága száma összesen 40 millió. Más 13 kormányzóságban mintegy 20 millió főnyi összlakossággal, valamivel kedvezőbb a helyzet, 60 millió ember azonban támogatásra szorul.

Elfogott rablók. Lembergben, *Poimiska* grófné a minap két elegáns kerékpárosnak, akik későn este érkeztek, megengedte, hogy az éjt birtokán töltsék. Amikor mindenki lefeküdt, a két jövevény behatolt a grófné hálószobájába, fojtogatni kezdték és kényszerítették, hogy harmincezer rubelnyi készpénzét és családi ékszereit átadja. A rablók elmenekültek, de letartóztatták őket és úgy a pénzt, mint az ékszereket megtalálták náluk. A rablóknál a grófné birtokának leírásán kívül több más birtokok tervét és leírását találták. Így többek közt herceg Votkovski volhyniai nemesi marsall kastélyának és herceg Szanguszkó jószágigazgatósági épületének a tervét.

A községi segéd- és kezelő-személyzet mozgalma. A községi segéd- és kezelő-személyzet is azok sorába állott, akik anyagi helyzetük javítása céljából mozgalmat indítottak. A mozgalom élén ez idő szerint, mint ideiglenes szervezőbizottság, Dunaföldvár nagyközség segéd- és kezelő-személyzete áll. Ez a bizottság Ujpestre, a község háza tanácsstermébe, január hó 6-án d. e. 9 órára gyűlést hívott egybe, amely iránt

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

— SZÖVETKEZÉS —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

➡ Nagy köpinczéi: BUDAFOKON. ➡

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadfélét, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű ÉLELMICZIKKET. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

már is rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A mozgalom legfőbb okai: a személyzet díjazásának csekélysége, a szolgálati viszonyaik, előléptetésük, szabadságidejük és nyugdíjuk teljes rendezetlensége. Annál inkább figyelmet érdemel ez a mozgalom, mert a viszonyok éppenséggel nincsenek arányban kvalifikációjukkal, amely nyole középiskolából és a szaktanfolyamból áll. A gyűlés egy központi egyesület létesítését kívánja.

A milánói elégettek kártalanítása. A milánói kiállítás megnyitásakor fölállított magyar iparművészeti osztály tudvalevőleg augusztusban műtárgyaival és berendezésével együtt teljesen leégett. A tűz által károsult kiállítók, művészek és műiparosok részint a kormánytól, részint a biztosító társaságoktól kártérítést kapnak. A helyszínén fölvetett kárbecslés alapján a kártalanítási összegeket most állapítják meg és a jövő év elején fizetik ki.

A repülés kérdése. Londonból az amerikai Wright testvérek repülőgéperől érdekes tudósítást kapunk. A feltalálók állítólag a legteljesebb sikerrel tettek harminc kilométernyi utat a repülőgépjükkel, amelyről Chanute amerikai tanár, a léghajózás terén kiváló szaktekintély, a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott. Ugy mondják, hogy Roosevelt elnök is igen élénken érdeklődik az új találmány iránt, maguk a feltalálók pedig abban a meggyőződésben élnek, hogy a repülés kérdését véglegesen megoldották. Egy lap levele öje beszégetést folytatott a feltaláló testvérek egyikével, Orville Wright mérnökkel, aki természetesen igen tartózkodóan nyilatkozott a találmányról. Elmondta, hogy kísérleteiket nagyon megnehezítette az emberek kíváncsisága, mert attól féltek, hogy valaki lefényképezi a repülőgépet és akkor vége a titoknak. Elmondta továbbá, hogy találmányuk még abból az időből való, amikor az explóziós motorok még nem voltak használatban. Korábbi kísérleteiket még durva és nehéz, 96 fontos motorral végezték azért nem érhették el akkor még teljes eredményt. Mostani szerkezetükkel azonban egész könnyen repülnek és a leszállókészülék annyira tökéletes, hogy akár egy ház tetején is „kiköthetnek”. Orville Wright biztosra veszi, hogy két éven belül senki sem fog eljőni vágni a léghajózás terén.

Tűz a hajón. Feodoziából jelentik: Az elmúlt éjjel zivatar közben tűz keletkezett a Novorosisk gőzösön. Az utasok között nagy rémület keletkezett. A kapitány lélekjelenlétének köszönhető, hogy az utasok, kiknek száma hatvan volt, valamint ötven főnyi legénység megmenekült. A hajó igen súlyos sérült szenvedett.

A luxuslővásárok Budapesten.

(Képpel.)

Budapesten tavasszal és ősszel évente luxuslővásárokat szoktak tartani. A luxuslővásár célja az ország elsőrangú tenyésztői által tenyésztett lovakat bemutatni és azokat luxushasználatra vagy tenyésztésre másoknak eladni. A budapesti luxuslővásárok híre nemcsak az országban, hanem az ország határain túl a külföldön is igen elterjedt.

A Tattersallban — ahol a vásárt megszokták tartani, már napokkal előbb nagy a sürgés-forgás; az Országos Magyar Gazdasági Egyesület megbízott tisztviselője rendezi a felküldött állatokat, kijelöli az istállóban helyeiket, gondoskodik minden legapróbb dologról is, hogy a vásár lefolyását ne zavarhassa semmi sem. A felhozott szebbnél szebb állatok után a bíráló bizottság megszemléli és díjazza. Külön díjesoportba állítják a négyesfogatra való lovakat, a jukker-lovakat, a hintós-lovakat és a hátsólovakat. A legutóbb megtartott őszi luxuslővásár lefolyása is teljesen megfelelt a várakozásnak. A díjakat csakugyan méltó állatok tulajdonosainak ítélték oda. Képünkön bemutatjuk Baghy Gyula egyesület, amely a földművelésügyi miniszter, Darányi Ignác dr. díját nyerte el. Ez a fogat volt a vásár fénypontja, amelylyel tulajdonosa behizonyította, hogy a lótenyésztés terén a legelső államok egyikében, Magyarországon, mennyire fejlett a lótenyésztés ügye.

Borjuk felnevelése rozskenyéren.

Az „Allattenyésztési és Tejgazdasági Lapok“ fenti címen a következő érdekes közleményt írja: Ha az anya tejt minél előbb értékesíteni akarjuk, akkor szükséges, hogy a borjut az anyától mielőbb elválasszuk, de gondoskodnunk kell ilyenkor megfelelően tápláló eleségről, nehogy a borju elsatnyuljon. A legmegtehetőbb általánosságban használt eledel ilyenkor természetesen a tej, amelyet eleinte lefölezetlenül kell a fiatal állatoknak adnunk, majd később, a midőn már egyebet is harapnak, lehet a lefölezött s mindig hidegebb és hidegebb, végre a vízzel vegyített tejet nekik adnunk. E mellett azonban, mint látjuk, nem takaríthatunk meg az anya tejéből eleinte semmit, később pedig nagyon keveset.

Ilyen sikerrel alkalmaz a azonban már nem egy tenyésztő állomás és gazda, az elválasztott borjunak 5—6 hetes korától 12 hetes koráig, rozskenyéren való felnevelését, ami mellett éppen oly kitűnően, erősen és gyorsan fejlődnek az állatok, mint a tej-táplálkozás mellett. Korpájától ki nem választott rozslisztből, mely némileg megsavanyodott kovásszal és sóval kell, hogy készüljön, 5—6 kilós kenyereket sütünk, azokat megfelelően kiszáritjuk, nehogy nagyon puhák maradjanak, mert akkor gombócok, majd összevagdálva, moslékot kell belőlük készítenünk, még pedig eleinte hideg lefölezött tejjel vagy savóval, íróval, ami éppen rendelkezésünkre áll. A napi adag egy borjura, 5—8 hetes korában $\frac{1}{5}$ — $\frac{3}{8}$ kilogramm kenyér és 2 liter lefölezött tej, 3 liter savó vagy író; 10—12 hetes korában $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kilogramm kenyér, egy liter lefölezött tej és 4 liter savó vagy író, végre

Megjelent!

Megjelent!

A góbé a gazdaságban.
(Humoros gazdasági tárcák.) Postaköltséggel együtt 2 K. küldti:
Péterfy Tamás Budapest, IX., Követelak

≡ A „Független Ujság“ olvasói felárban kapják.

Postai díjjal együtt 1 koronáért!

pedig 12—14 hetes korában $\frac{3}{4}$ —1 kilogramm kenyér és 6 liter savó vagy iró.

Ez a rozskenyér oly tápláló, hogy egy kilogramm-nak a tápereje, tíz liter lefölözött tej táperejének felel meg s mellette kitűnően értékesítetjük a savót és irót, amely különben sertéseknél is megfelelő tápszer, a moslék felhígítására, sőt egy kávéskanál kénvirággal kevert kitűnő hatású gyógyszer oly sertések számára, amelyek köhögnek.

Ha a borjuk, különösen az első időben, míg szervezetük hozzászokik, némi hasmenést kapnak, avval ne törődjünk s ne állítsuk el, ha csak nem igen nagymérvű, mert ez némi tekintetben még előnyös is, amennyiben a gyors anyagcserét elősegíti.

Meddőségre hajló tehének. Némely tehénél, mely külsőre a legerősebb és legegészségesebb, érthetetlen módon szunnyad a nemi ösztön. Gazdáink ilyenkor zab, lóhereetést szoktak alkalmazni, sőt néha még foghagyma zöldjét is belekeverik a takarmányba, hogy így a bujább táplálkozás által kissé hevesebbé tegyék az illető tehen véralkatát. Mindez azonban édes-keveset használ s ha még mindenre ráadásul kantharidákat is alkalmazunk, úgy az határozottan ártalmas is a tehenre nézve. Legjobb az ilyen tehenet a bika mellett kihajtani s a mellett tartani az istállóban is, hogy az állatok kölönösen lássák, szaglálhassák egymást és akkor pár rövid nap eltelte után bizonyosan felébred a nemi ösztön a tehenben, ha csak egyéb baja nincsen. Amely tehen még ezen kísérletezés után is meddőségre hajlandó, annál biztosra vehetjük, hogy magtalansággal vagy egyéb hasonló bajjal van megverve s ilyenkor, ha az állat elég erős, akkor legjobb azt az eke szarva elé fogunk, hogy legalább így hajtson.

Üszögös cirokrag takarmányozása. A m. kir. állat-életteni s takarmányozási kísérleti állomás tanulmány tárgyává tette a cirokragetést s azt találta, hogy ez a gabona egyenértékű a takarmányárpával, továbbá, hogy 25 kg.-ig bátran helyettesíthető vele a lónál a zab, de a ló jobban szereti a zabot s ha nagyon sok cirokragot kap, emésztési zavar támadhat tőle; a hizómarha akkor használja ki legjobban, ha 3 kg.-ot kap fejenként s naponta, míg ellenben ha többet etetünk, akkor a kihasználás annál inkább hanyatlik, minél több a cirokrag; azonban a hizómarha 10 kg.-ot is képes megbetegedés nélkül megenni. A hizósertésnél nem igényel a cirokragetetés különös megszorítást, mert ez az állat jól értékesebb a sokat is; szintugy szívesen eszi a baromfi, de pulyka- s ludhizlálásra alkalmasabbnak mutatkozott a cirokrag, mint tyuk- és kacsahizlálásra. Etetési módját illetőleg legjobb darálva vagy zuzva, a lóval esetleg egészszeműen, de szalmaszeccskával keverve adagolni. A főzés még a sertésnél sem mutatkozott hasznosnak.

Lovak rokkánása. Rokkantság alatt lovaknak savós patagyuladás által felételezett sántaságát, valamint azt a bizonytalan és kötött mozgását szokás érteni, midőn a gyuladás következtében annak megszűnése után a patacsont haránttengelye körül csavarodik, a talp súlyed és a patában egyéb alakú eltérések is lépnek föl. A megbetegedés heveny szakában a patkók eltávolítása után a patákra alkalmazott hideg-

borogatás, kapcsolatban az állat testének naponta történő lecsutakolásával, továbbá könnyen emészhető takarmány nyújtása, esetleg másodnaponként kevés mennyiségű középsók adagolása legtöbbször gyógyulást eredményez. Amennyiben a gyuladás mind a négy patában volna jelen s az állat állani nem tudna, puha tekvőhelyről kell gondoskodni és a fekvő állatot naponta kétszer egyik oldaláról a másikra kell átfordítani. Ilyen súlyos gyuladás esetében az állatnak izasztók (arecolin) adagolandók, ilyen esetben helyén van a vérbocsátás is. Ha a gyuladás már elmúlt, alkalmas patkolás (csukott patkó, széles patkó, mely a talpat azonban nem érinti) segítségével az újabb talpzuzódások és ebből eredő gyuladások keletkezése megakadályozható.

A marokkói sáska. A sáska irtására a földmivélségi miniszter költségvetésében, mint új kiadás 100,000 korona van előirányozva. A marokkói sáska, amely hazánkban először 1890-ben jelentkezett, az utóbbi években a Nagyhortobágyon, valamint Jás-Nagykun-Szolnok és Heves vármegye területének egy-két községében észleltetett. Az irtást az előző években az eddig ismeretes cprusi sövény alkalmazása mellett, hajtással végezték, de az idén az irtásra 24 darab, a rovarügyi állomás vezetője által szerkesztett sáskairtó gép vétetett alkalmazásba. Jövőre, hogy a sáska elterjedésének a veszélye elkerültesse, az irtási munkálatok fokozott anyagi erővel vétettek célba.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasút-társaság

resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.
Pánczélaczél-kormánylemez.

Magasított aczél-ekéfej.
Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

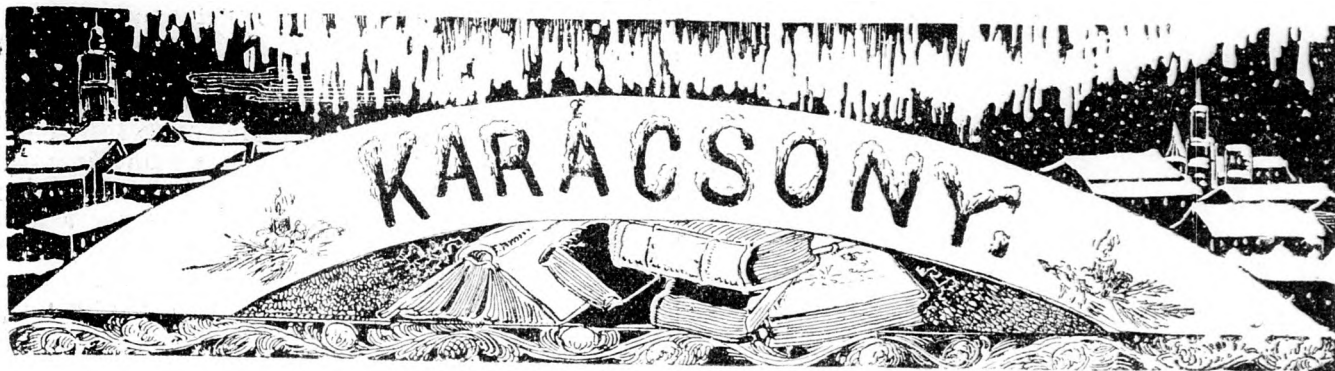
Csak kiúmasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fel-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjük árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

Karácsony.

Irta: Magyar Gyula.

Ezen az estén,
Ezen az éjen
A legszebb csillag
Feltűnt az égen.
Tündöklő fénye
A hogy szét áradt
Reszketett kelyhe
Minden virágnak
Hirdette nekünk:
Szeresd a földet
Ma szülte nekünk
A legdicsőbbet.

*

Ott Betlehemnek istállójában
Jászol bölesőben feküdt a kisdéd,
Szelid állatok langy melegséget
A szent órában fölé lehettek.
A melyért egykor töviskoronát,
Adtanak aztán néki cserébe,
Glóriás angyal égi koronát,
Tündöklőt tett a gyermek fejére.
A melyen egykor véres verejték
Ott a Goigothán hullott alá,
Kis homlokát a szent szűz ajka
Örömpresce megcsókolá.
A nap leszállott ide a földre
S köréje gyűlt a csillagserej
S nagy diadalról, mely eljőendő
Sugári nekünk dalt szötte nek.
Madár nem mozdult, a vad lehajtá
Fejét és szellő alig hogy libbent
Áldotta érte, ki nekünk adta,
Mindenek ajka a nagy Ur Istent.

Hogy Isten volt ki ma született
Ott Betlehemnek kis jászolában,
Menjetek el csak ezen az estén,
A hol gyermek van mindenik házba
S megtaláljátok a tanuságát,
Hol csak egy apró, kicsiny szív dobban,
Szent ragyogásban gyermekörömben
A boldogságos gyermekkacajban,
Megtaláljátok emlékeinkben
És sóhaj szakad fel ajkatokon,
Hogy mi is voltunk — mint a miéink
Boldog gyermekek, hajh, rég, egykoron.
Megtaláljátok a nagy örömben
Mely ma átölel, óh, mindeneket,
Vihart elállit, orkánt elaltat.
S lecsendesit nagy tengereket.
Megtaláljátok a templomokban,
A hol egyformán zeng: „Gloria!“
„Dicsőség néked, ki ma születted,
Mennyből jött kisdéd, Isten fia.“

*

Ezen az estén,
Ezen az éjen
A legszebb csillag
Feltűnt az égen
Tündöklő fénye
A hogy szét áradt
Reszketett kelyhe
Minden virágnak
Hirdette nekünk:
Szeresd a földet
Az szülte nektek
A legdicsőbbet.

Karácsonyi népszokások.

Az Alföldön karácsony este vacsora után a szoba négy szögletéből a szemetet összeseprik középre. Azután a leány kiviszi a kapu elé, hallgatódzik s amely oldalról először hall kutyaugatást, arra viszik férjhez. A felvidéken karácsony este pálinkát osztogatnak. Az eladó leány az első pohárkát nem issza meg, hanem megmosdik vele. Ekkor találkozni fog kedvesével s az megcsókolja őt. Torván az éjfél miséről kijövet, tenyerével szentelt vizet vesz a szá-jába, haza megy, otthon egy darab eserepen beková-szol vele s feje alá teszi. Álmában hajnalkor fel-költi valaki, hogy daga-zszon be. Az lesz az ura. A mikor vacsorához ülnek, a leány azon igyekszik, hogy a legöregebb ember vilájáról az első falat mákos csuszát elkapja. Kiszalad vele, a kulcsyukon benéz a szoba-ba s az asztalnál meglátja jövődöbelijét.

Sopronban azt mondják, hogy az ember karácsony estéjén ne könyököljön az asztalra, mert egész esz-tendőben nagyon keléses lesz. Ipolyvölgyön a vacsora minden ételéből morzsát tesznek el. Ez az ugynevez-tett karácsonyi morzsa. Hathaós szer a köszvénye-sek füstölésére, különösen pedig állatok orvoslására.

Néhol karácsony este a család minden tagja meg-eszik egy-egy dót. Az üres héjat megtől ik vízzel. A kié reggelre kiapad, az abban az évben meghal. Ha valakinek háza küszöbén seprőt keresztet tek-tetünk s ott marad éjjeli tizenegy órától éjjelután egy óráig, abban a házban valaki meg fog halni. Aki karácsonykor kihög, melltájában fog meghalni. Aki karácsonykor születik, harminchárom évig fog élni, mint Jézus.

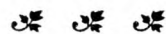
Ha az először föltörött dió száraz: száraz, ha ép: bő esztendőre van kilátás. Szatmárban mondják, ha karácsony szombatján szép idő van, éjszaka meg kell nézni a marhát, melyik oldalon fekszik. Ha a balon: nagy tél lesz; ha a jobbon, akkor nem. Ha karácsony másodnapján megsüti a napfény a tákat, bő termés lesz. Ha nagykarácsony szeles, sok gyümölcs lesz. Néhol azt is mondják, ha karácsony napján nem esik a hó, rossz nyár lesz. Ha karácsony napján a gyü-mölcsfákat megrázzuk, bő termésünk lesz. Biharban karácsony este megöntözik a fák tövét azzal a vízzel, amelyben a mákos gubó főtt.

Karácsony böjtjén néhol az abrosz alá fokhagy-mát, kenyérmorzsa-t tesznek s ott hagyják az egész ünnepen. Ünnepe után ruhába kötik s fölteszik a gerenda alá, hogy az apró jószágot meg ne lehessen rontani. Ha karácsony éjjelén nem csillagos az ég, rosszul fognak kelni a libák.

Karácsony este a pásztor egy edénybe zabot, sót s mindenféle füvet tesz. Az edényt az asztal alá helyezi s az asztal négy lábát láncsal összeköti. Ekkor a csorda egész nyáron együtt marad. A zala-megyei Mresinyén az asztal alá mindenféle gazdasági eszközt: láncot, ásót, ekevasat, kapát, kaszát tesz-nek. Más helyütt az asztalfiókba kaszakövet tesznek, amelyet újévkor vesznek ki. Ha a tehén tögye ellés-kor megdagad, ezzel kell megkenni, akkor elapad. Nógrádban karácsony este felé a pásztorok egy csomó fűzfaveszszővel beállítanak a marhás-gazdához. Meg-kinálják a gazdát a veszszővel. A gazda azzal meg-csapkodja őket s mondja: frissek legyenek a mar-hák! Ezután a pásztorok ajándékkul szalonnát, kalá-csot és pálinkát kapnak. A veszszővel a gazda kara-csony délben tizenkét órakor a marhákat megcsap-dossa, hogy jó egészségben, kövérek és vigak legyenek. Ipolyvölgyön minden marhára két vesszőt kap a

gazda. Ezzel jó az éven át legelőre hajtani a marhát. A szoba egyik sarkában őrzik. Vele verik a rossz gyermeket, az állatot is, kivéve a kutyát. A körül-hordott vesszőcsomagot aprószentnek hívják. Désen karácsony este nagy tuskót tesznek a tűzre, hogy egész éjjel égjen. Reggel a hamuját össze kell szedni, behinteni vele a káposztásföldet s a hamufér-g nem fog ártani. A hányszor nyerit a ló karácsonykor, annyiszorosan fizet a buza, am lyet ezzel a lóval boronáltak. Ha a ló karác-onykor cukrot kap, hamar megvé-nül. Szomolnokon karácsony estétől fogva tizen-három éjen át nem szabad fenni, mert aki fon, meg-görbül az ujsa.

Néhol a szemetet karácsonykor nem szokták kifelé söpörni a házból, mert ezzel a szerencsét távolita-nák el. Kővár vidékén karácsony este a gazda anyfi-felé vág egy almát, a hány családtag van. Mindenkinek ad egy darabot, hogy egész évben összetartsanak.

Atyafi-látogatás.

Zugó, zord fergeteg borítja ugy december táján Magláj vidékét. Az őserdők rengetegei közt tombol a vihar s mikor egy-egy roham, vén fákat tördelve utjában, belecsapódik a hegyek ormába, olyan recsegés-ropogás támad, amely hasonlatos a földinduláshoz.

A természet haragos hatalmának megnyilatkozá-sára az erdők vadjai s a téli madarak oltuikba buj-nak: csak a maglaji fakaszárnyából hangzik ki az orkán bömbölése közé a katonák dala, hazasíró nóta:

Édes anyám fiát várja,
Könyharmatos az orcája...

S míg szól a dal anyáról, szeretőről, a szél megrázza a kaszárnya oldalát, mintha a bosnyák föld zugná a bent vizadóknak:

— Mit kerestek ti itt fegyverrel, gyilokkal?! Nem ez a hazatok, elsöpörlek innét!

Azok nem értik meg: bánatos nótájuk vidám neve-tésben olvad fel! gyakorta, hogy kacagásuktól még jobban megbőszül a vihar és tombol dühében.

Csak jó Csótér Bandi ül ott egymagában, hall-gatva, esendesen. Valami papiros éppen a kezében, azt olvassa százszor, amint a kályhából az égő hasá-bok lángja fénybe vonja a szoba homályát.

Könnye hull le sűrűn erre az írásra, de egy betűje sem mosódik ki azért szomorú lelkéből:

Édes uram, Bandi!

Kivánom Istentől, hogy ezen soraim friss, jó egész-ségben találják meg kendet: hála az Istennek, a mi egészségünknek nincs semmi hiánya. Mert már többen vagyunk a kend kis fiával, a mi gyerekekkel, akit a papunk színt Bandinak köröszölt. Ó, de vártuk ken-det erre az időre, mert hat hónapja vagyunk ám kend messze. De hát nem gyühetett abból az országból. Osz-t később is vártuk, mert a köröszülő után lagzi volt a háznál, Juliska hugomat vette el a Surányi János, akit kend nem ismer, de akinek egész szesszió földje van odaát Berényben. Szép, derék szál legény, katona is volt már, de hát azért nem szebb az én jó uramnál. De gyűjjék már haza, kérem kigyelmedet, mert ketté hasad a szívem utána. Csak ez a kis gyerek — aki éppen olyan, mint kend édes apjuk — tartja még bennem ezt a busuló lölköt.

Ó, gyűjjék kend haza én édes, jó uram, vagy én

Vár a balkáni hegységben.

megyék el a császárhoz magához, hogy az még sem járja, elvinni az embert a feleségétől. Ó gyere, ha gyűhetsz, én édes Bandikám, nagyon vár rég n vár
Erzsi feleséged."

Mire elolvassa, kiálszik a láng is a bádognyalhá-
ból s estéli sötét lesz. Bandi káplár fejét könyökére
hajtvá, suttogja magában:

— Édes feleségem! Kedves kis fiacskám!

Amint, mind sötétebb lesz, a nóta is elhal s a
zivatar közé egyszer csak beleszól Pavesek század-
kürtös trombita-fuvása:

— Tra-ra, tra-ra-ra rá! Trara!

— Előre emberek, parancsra kiállni.

Hát fel-orakoznak a hosszú folyosón. Elöl, első-
sorban Csótér Bandi káplár, legszálasabb ember az
egész századnál. Kardesőrtetés közt jön aztán a szá-
zados, főhadnagy. A hadnagy hiányzik, a szegényt
— pedig vőlegény volt — golyó találta, éppen a
szívénél. Örmester ur Csorba elkiáltja magát:

— Rechts schaut! Jobbra nézz! Így tesz a le-
gényesség.

A főhadnagy kezdi magyarul olvasni az ezred-
parancsot:

"Tartósan szabadságoltatnak a 4. századnál 13-ik
századából (minden tuka szívét átjárja a honvágy
és minden léle ből kiszakad egy sóhaj) Kurucz Pál,
Pavesek Gyula „hornist,” Schlesinger Móricz és
Csótér András káplár."

Bandi megszédülve, majdnem esik falnak s mo-
tyog a magában:

— Édes kicsiny fiam! kedves feleség m!

S amíg hogy felkészül s amíg hazafelé hozza a
masina s amíg az állomásról hátán holmijával egy
törtet előre a nyakig érő hóban, csak e nagy ujsá-
gok járnak át a fejét sűrű rohamokban:

— Kis fiam született!

— A Julesa férjhez ment!

— No, kíváncsi vagyok, milyen ember lehet a
Surányi sógor?

S egyszer csak hazaér. Karác onyest éppen. Ki-
nyílik a szoba- meg a pítvarajto s az a váró asszony
egy nagy sikoltással borul az urára s a nagy boldo-
gságba belecsendül hangja gyermekgügyögésnek.
Soh' sem volt ilyen szép szent karácsonyeste.

II.

Es tart a boldogság, nap-nap után bensőbb, nagy
szeretkezéssel. Elmúlik január, esőgő, bongó nász-
nép járja az utcákat; pántlikás legények hívogatnak
gyakran lakodalmi saba.

— Fáradt az én uram, messze utról tért meg, nem
tud most táncolni.

Eljön február is, a hideg fagyával, de Csótérék
nadas kis födele mellett megtörik ereje a nagy meleg-
ségtől, mely onnét kiárad. Közeledik vége felé a
nagyfarsang s egyszer csak azt mondja Erzsi az
urának:

— A Julesáékról mög meg is feledkeztünk.

Az bizony virágom, pedig még nem is tom,
milyen ember az új sógor.

— Hát eredj át hozzájuk! Egy pár óra alatt át-
s tálsz a jégen és ott vagy Berényben.

A kis magyar tenger végig be van fagyva; olyan,
mint a tükör, melyben a jó Isten nézi meg az arcát.
Egy-egy fehér hojsza csapkodja szárnyával a ra-
gyogó jeget, mintha angyalszárnyak csiszolnák
fényesre. Csendes ejszakákon, mikor a holdténynél
itt-ott léket vájnak rajta a halászok, zuzmarák pereg-

nek le a magas égből ezüsthangu, siró, nagy csilin-
geléssel. Angyalok szeméből kihullt gyémántgyön-
gyök. És azon a hidon, amit a természet von farsang
időben a Balaton fölé — hogy a zalai fi átsétálhas-
son a somogyi leányhoz — ballag Csótér András,
megy a sógorához.

A katona-sapka ott van még fejében, bekecse erősen
össze van gombolva s kezében egy nagy bot, mert
a nádasok közt emberre lesnek az éhes farkasköly-
kök. Erős lépteitől megnyikorog a jég s itt-ott a
lekeken, mintha vizalatti lények dugnák ki fejüket,
kérdve egymástól:

— Hát ez mi járatban?

Mire áthaladja Csótér a fél tavat, alkonyulni kezd
az egész látnatáron. Főnt Tihanynak ormán s körül
a falukban ostimár csendül meg minden templom
harangja. Csodás keverékbe egye-ül a hang ott
a jéggé fagyott víz boltozatán, melyet csodásabbá
tesz még a varázsos visszhang, mely Tihany tetejé-
ről csattogja játékát.

Csótér András halad. Amint besötétül, közel van
a parthoz. A nádasok között a vadkaesa sápor, fel-
reppenve néha, ha lván közeledtét a gyilkos rókának,
mely eljött vadászni tollas pecsenyére.

Lassan lassan aztán szép, fehér hópelyhek buk-
nak rá a jégre. Gondoskodik róla maga a jó Isten,
hogy fényes, nagy tükre éjjeli órákra be legyen
takarva.

Hogy kiér a partra a magányos ember, távoli
ablakból pirosas mécsvilág csillámlik elébe. Egy
kiesít megfázott, hát itt künn a földön, ahol nem
kell félni a megesuzamlástól, gyorsabban szedi a
lábait előre.

— Csak a csárdát érjem, majd ott megmelegszen.

Csakhamar ott is van. Kutya nem ugatja itt meg
a ve déget.

— Adj Isten jó estét! s az ajtót benyitja.

— Adj Isten galambom — mondja egy szép asz-
szony — előpördülve a sötét homályából.

Csótér Bandi szeme megakadt az asszony esalfa
kaesi tásán, de aztán gondolta:

— Eh! Szébb a feleségem!

— De elállt a szava a vendéguramnak — kacag
a menyecske — parancsol valamit, mert látom meg-
fázott.

— Hát egy üveg jó bort!

Ott volt az üveg bor, utána a másik, aztán a har-
madik. Csótér András szívét a meleg vér járta.
Bekecsét ledobta s a hatodik üvegnél darázs derekát
a szép esaplárnénak katona virtussal gyorsan át-
ölelte.

— No, no! Ember, ember? Talán nem is tudja?
Özvegy menyec-kével gyűlik meg a baja.

— Özvegygyel virágom? — vidult Csótér András
— hát hozzék még egy üveg vereset, hogy iszom a
meghott urának friss egészségére.

Az asszony kacagott, de a bort elhozta. A tizedik
üveg is, amint hogy üres lett, a szép asszony már
ott ült az András ölében. Ez meg átölvé, azt sut-
togta néki:

— Szeretlek virágom a legényszívemmel. Ha te
ugy akarod én leszek a csárdás... Es egy hosszú-
hosszu, nagyot csattant esókot nyomott a menyecske
ajkára.

Epp e pillanatban kinyílt az ajtó. A szép e-ap-
lárosné libegve, arcát eltakarva, futott a sötétbe.

Magas, nagy ember volt, aki most belépett. Akkora,
mint Csótér. Levette kalapját, letette subáját s gu-
nyosan köszöntött:

— Adj Isten jó munkát!

Anya és gyermeke.

— Köszönjük! — felelt rá nagy szárazan András.
 — Része legyen benne — mondja csengő hangon a hamis csárdásné, egy üveg bort téve a vendég elébe.
 — Hát honnét barátom? — kérdi nagy foghegyen az új ember Csótért — hogy így gazdálkodik idegen dülőben?
 — Fölről — szól András.
 — De röviden adja, előbb bővebben ment?
 — Ahogy kedvem tartja.
 — Tán katonasortól, hogy ily hotykén vagyunk?
 — Ha tudja, jól tudja.
 — Talán Boszniából, mert én is ott voltam.
 — Ha akarom hiszem.
 — Nem hiszi kend?
 — Nem én!
 — Hiszed még az éjjel!
 — Ketten leszünk majd itt.
 — Csaplárosné lelkem, tulipánvirágom — szól az ismeretlen — hozzon hat üveg bort s üljön az ölembe.
 Bandi csak a torkát köszörölte erre, büszkén közbevágván:
 — Nekem tíz üveggel, mert hát innét tellik.
 Az asszony perdül egyet és elhozza a bort. Azután megfogva köténye két alsó csücskét, nagy hamissággal kezdi ám nótázni:

Annak ülök az ölébe,
 Kinek leszek felesége...

— Enyém leszel tubaró sám — szól az új vendég s ölelésre tárja ki az izmos karjait.
 — Talán téged? Te világesavargó!
 Bandi a bortól és méregtől sápadtan, nagyot üt öklével a kecskeasztalra:
 — Ezt többet ne halljam!
 — Már mért ne hallanád. Csak azért is mondom. Az a mesterséged.
 — No hát csak próbáld meg!
 — No hát megpróbálom. Te világesavargó!
 Csótér András erre fölemelte öklét s a másik pillanatban nem hallatszott egyéb az egész csárdában, csak egy csattanósnak hangja. Nagy volt ez, olyan nagy, hogy visszaverődött a tinanyi hegyről.
 — Hát te nyakon vagál?
 — Ugy vélem magam is.
 Az ismeretlen erre kezébe a kanecót, Csótér pedig az üveget kapta. Szállt az üveg, eserép s fejük, az meg vérzett.
 Az asztal felfordult, székek összetörték, majd ökölre menve, kiczibálták egymást, ki a hómezőre. Szép csárdásné asszony kitartá utánuk a pislogó mécesest, hogy láthassák egymást.
 És hallatszott az éjben botok suhozása, koponya-receség; a nagy hareihőtől odebb a berekben ódas kölyök telve simult anyjához.
 — Te veszed el?
 — Ne hát!
 — Én veszem el!
 — Ne hát!
 Az ismeretlen aztán elterült a havon. Bandi kidobta rá subáját, kalapját — bement az ivóba. Hogy lemosta magát a tenger sok vértől, akart még maradni, de a csaplárosné a fülébe sugta:
 — Gyűnnek a zsandárok!
 Hát elindult Csótér. A vértől ázott havon nyoma sem volt már akkor az ismeretlen, éjjeli vendégnek. András amint ballag, simogatta néha belvukasztott fejét, aztán fel-fel sóhajt:
 — Mit szólnak sógorék ehhez a pofához?!

IV.

— Pipike, pipike! — etette sirás közt a havas udvaron az apró jószágokat Surányi Jánosné, amikor a rácsos udvaron Csótér is belépett.
 — Jézusom, a sógor! — kiált a menyecske s átölelte nyomban gömbölyü karjával András széles vállát. De amiut föltekint összevert arcára, kérdezi ijedten:
 — Hát kendet mi lelte?
 — Sorja vagyon annak Julesa lelkem, de nagy. Tamadások értek. De a sógor hol van?
 — Beteg, lelkem, beteg. A hideg is rázza, aztán káromkodik — és sir, amint mondja.
 — Szegény János sógor, hát csak vezess hozzá. Be is nyitának ám az első szobába. A felbontott ágyban falfelé fordulva, nyöszörög a sógor:
 — Jaj, de fáj. Megállj, ha megfoglak te világesavargó! Jaj, de fáj, jaj de fáj!
 Julesa rázogattja az urát csendesen.
 — Halloed, Jancsi, édes! Itt van Csótér sógor, kit annyira vártunk.
 Az ember nagy nyögve elfordul a faltól és amint a szemé ráesik Andrásra, hát a két emberben megáll a lélekzet s majd egyszerre kérdik ijedt, bamba hangon:
 — Ez... a... Já... nos... só... gor?
 — Ez... a... Ban... di... só... gor?

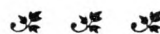
***

Ahogy a menyecske reggelihez látott, csak ketten maradtak.

Először csak néztek, csak néztek egymásra, míg megszólalt nyögve szegény János sógor:

— Halloed-e te sógor?
 — Mi az édes sógor?
 — Arról a csárdásról...
 — Meg a csárdásnéról...
 — Meg a sok ütlegéről...
 — Amit nekem adtal...
 — Amit tőlem kaptál...
 — De sohase szóljunk...
 — Senkinek se szóljunk!

Magyar Gyula

Ragyogó csillag.

Irtó: Petrus Jenő.

Ragyogó szép csillag
 Fénylik Bettehembe:
 Jaj be szépen csillog
 Arra a kisdedre
 A nagy szeretetre...

Angyalok szárnyalnak
 Fújják harsonájok
 Mélységnek, magasnak:
 Koldusok, Királyok
 Hallják ok halljátok...

A szeretet lelke
 Egből föld e áradt:
 Aki vele tel be,
 Örökelet fának
 Gyümölcséből rázhat...

Dicsőség egekben
 Istennek örökre
 Békeesség lebegjen
 Embernek a földre
 Szeretet, örömmre...

A csecsemő megóvása emésztési megbetegedésektől. *)

Írta: Berend Lajos dr., egyetemi magántanár, gyermekorvos.

Ha azt akarod, hogy gyermeked hosszú életű legyen a földön, úgy óvjad emésztési betegségektől. Az újszülött szervezete még egészen fejletlen: jóformán egyetlen szerve van, amely teljesen működés-képes és ez a bélesatorna. De, bár eléggé hasonlít is ez a felnőttéhez, abban különbözik ettől, hogy csak bizonyos táplálék felvételére van képesítve és ez az anyatej.

Első feltétele tehát annak, hogy bélbajtól a csecsemőt megóvjuk: a szoptatás. De még ezzel is csak úgy marad egészséges a gyermek, ha kellő mértékben kapja, se többet, se kevesebbet. Az egészséges újszülöttnak az első nap semmi táplálékra nincs szüksége, csak pihenésre. Akárhányszor elég arra, hogy a gyermek a gyomrát elrontsa, az első napokban adott cukros tea. Az élet első napjaiban 5—6 órán-

az emlőt — pedig az utóbbit kapja. Egyebet még tenni nem tud, hát szopik, éppen úgy, amint megszopja egy fájdalmas műtét alatt a szájába dugott ujját. El is csendesedik, az igaz, 1—1½ órára, mert a bélhuzam egy bizonyos teltségi állapota, mikor a táplálék a gyomorból a bélbe kiürült, váltja ki a görcsöket; de ujult erővel tör ki a görcs a tultáplálás folytatásakor. A szoptatásnak, ha az anya vagy dajkának elég teje van, csak egy fontos szabályát ismerem: elkerülni a tultáplálást. Ha erre vigyáztunk, úgy aig fogjuk tudni, hogy van gyermek a báznál, olyan nyugodt lesz; ha nem vigyázunk, egész napra felveri a házat a gyermekesírás és se éjele, se nappala nincs az anyának.

Ötször szoptassuk tehát 24 óra alatt a gyermeket. Így nem lesz az anya sem a gyermek rabszolgája, dolga után mehet, társaságba járhat, ehetik és ihatik mindent, amit akar.

Mesterséges táplálékot legelőször a 6-ik hónap végén adunk, levest, megszóva, lefőlözve a zsirt és

Téli táj.

ként elég a gyermeket szoptatni, kivételt csak aluszékony, gyenge koraszülöttekkel teszünk, akiket, mert sokat egyszerre szívni nem tudnak, 3—4 óránként felköltünk. Ettől eltekintve, sohase költjük fel táplálkozás végett a gyermeket, örülünk, hogy alszik, ez legjobb bizonyítéka egészséges fejlődésének. Hányás mindig azt mutatja, hogy a gyermek tulsokat szopott; az, hogy a baba az öklét rágja vagy „keres“, amint az elvakult szülők mondják, éppen nem éhezés jele. Erről csak akkor szabad beszélni, ha a gyermek vizes pelenkáinak száma 7—8 alá esik és ha székrekedés beállta mellett a baba hasa beesett, nem pedig puffadt, mint egészségesen táplált gyereknel. Ez az a pont, ahol legtöbbet vétkeznek a gyerekekkel. Elrontják a gyomrát a tultáplálással, ennek tekintem, ha 24 óra alatt 5-szörnél többet szopik a gyermek; a gyomorrontás folytán nyugtalan lesz az álm, bél-görcsök, sirási rohamok állanak be, amelyek alatt a szegény kis gyámoltalan az öklét rágja és „keres“, — de a pihenést keresi a fájdalomtól, nem pedig

belefőzve grieztt vagy gerstlitt, tápiókát (2 óráig főjjon). Az elválasztást a 7—8-ik hónapban kezdjük, egy adag mesterséges táplálékkal pótolva egy szopást. Ha a gyermek türi, 7—8 naponként újabb szopást pótolunk mesterséges táplálékkal s így a 9-dik hó végére választjuk el a gyermeket.

Ha az anya gyöngesége, betegsége vagy foglalkozása miatt nem szoptathat és dajkát nem vehetünk, mesterséges táplálékot adunk. Tudnunk kell, hogy, kivált az első 3 hónapban ez mindig veszélyes lehet és pedig annál inkább, minél fejletlenebb a gyermek s minél melegebb van. (Nyáron még az elválasztás is veszedelmes.) Mig a kizárólagosan szoptatott csecsemők, kellő gondozás mellett szépen megélnek, addig a mesterségesen tápláltak aránylag nagy százaléka hal el. Ennek oka, hogy még a legjobban kezelt, legtisztábban nyert és forralt tehéntej sem pótolhatja az anyatejet, a mely utóbbi még fertőző betegségektől is védi a csecsemőt. Eppen ezért, a hol pedig az anya gyöngébsége, kevés teje vagy házon kívüli foglalkozása miatt nem szoptathat kizárólagosan, járjunk el úgy, hogy legalább 2—3-szori szoptatást

*) Mutató az „Egészség Naptár“-ból.

kivánjunk meg az anyától (reggel, este, éjjel) s 2 adag mesterséges táplálék pótszedéssel, akkor kijövünk. Ezen kevert táplálkozás veszélyei hasonlíthatatlanul kisebbek, mint a kizárólagos mesterséges táplálkozásnál. A mesterséges táplálkozásnál a következő szabályokat tartsuk be: 1. a tej friss, hamisítatlan, tiszta legyen, lehetőleg rövid idővel fejés után kerüljön a házba, ott legelőször meg kell szűrni és úgy kell belőle a táplálékot készíteni, lehetőleg orvosi utasításra. Mesterséges táplálásnál a tultáplálás még sokkal veszélyesebb, mint szoptatásnál, a szopó gyermek legfőleg könnyű bélhurutot kap legtöbbször, de a mesterségesen táplált súlyos, koleraszerű betegséget, a melyben elpusztulhat vagy sorvadásba eshetik.

Tisztán sohase adjuk az első hónapokban a tehéntejet, hanem hígítsuk és pedig az első 3—4 hónapban teával vagy vízzel, a 4-ik hónapon tul pedig lisztfőzettel. Eleinte erősebben hígítjuk a tejet (2 rész víz, egy rész tej, később fele tej, fele víz, 4—5 hónap után 2 rész tej, egy rész hígító folyadék). Erre azonban nem lehet pontosan előírást adni, mert vannak még félévesnél idősebb gyermekek is, a kik az 1/3-nál nagyobb hígítást nem tűrik el, mert a tej zsírja megárt nekik, ezt tehát mindig orvostól kell megkérdezni.

Ha kizárólagosan mesterséges táplálékot kell adnunk a gyermeknek, úgy elég tudnunk azt az arany-szabályt, hogy annyi tej elég a gyermek egy napi táplálására rendszerint, amennyi testsúlya $\frac{1}{10}$ -ed része. Egy 5 kilogrammos gyerekek tehát elég egy fél liter tej; persze ehhez hozzájön még a hígító folyadék és a cukor, a melyek ugyancsak erősen hozzájárulnak a gyermek táplálásához. Lehetőleg tejcukrot használjunk, a mely legkevésbé izgatja a beleket, egy adagra 1 teli kávéskanállal. Ha lisztfőzettel hígítjuk a tejet, ezt úgy készítsük, hogy egy-két kávéskanál zablisztet (Knorr-féle liszt) vagy a más, szokásos gyermeklisztet valamennyikét (Kufeké) fél liter vízzel 4—5 percig főzzük, átszűrjük, kissé megsózzuk s úgy keverjük a tejhez, melylyel azután újra felforraljuk. Legcélszerűbb a gyermektáplálásra szolgáló tejet reggel, ha a házba jött, mindjárt a zárt szopóüvegekben elkészíteni, hozzákeverni a hígító folyadékot, felforralni és jégen eltenni. Kényelmesen vihető ez keresztül a soxlet-féle készülékkel. Ha kevert táplálásnál akarjuk meghatározni a táplálék adagját, úgy a napi adag $\frac{1}{3}$ részét számítjuk egyes adagnak.

Tudnunk kell még, hogy az üvegeket tisztán kell tartani, hogy a szopókákat csak kifőzve szabad használni, hogy a gyermek száját mosni nem szabad, hogy a gyermek öltöztetésénél a tulságos bepakolást el kell kerülni, hogy a gyerekek, akár tél van, akár nyár, a szabad levegő csak használ, a fülledt szoba, az izzadás, a túlmeleg pakolás csak árt; tudnunk kell, hogy különösen nyáron lehetőleg sokat tartassuk kipakolva a pólyából a gyereket, hogy a levegő érje és akkor el fogjuk kerülni a bélhurutokat. Ha pedig mégis hasmenés vagy hányás lépne föl, úgy sohase gondoljunk arra, hogy fogzás következménye, mert ez a dajkamese szégyene a huszadik századnak, hanem hívjunk orvost, hogy nagyobb bajokat elkerüljünk.

Meg kell még említenünk, hogy az a gyerek, a kinek rekedése van, sohasem egészséges; vigyük orvoshoz, változtasson a táplálékán szükség szerint. Tudnunk kell azt is, hogy éppen úgy, mint a hogy baj van akkor, ha a csesemő nem gyarapodik eléggé, úgy bajt csinálhat — lisztes táplálékánál főképpen —

a tulgyors, tulhirtelen sulynövekedés is. Ezek a dolgok mind azt bizonyítják, hogy a gyermek nincsen egészen rendben s ha ezeket a kezdeti tüneteket nem figyeljük meg, nem ekkor fordulunk szakértő tanácshoz, úgy könnyen veszélyeztetjük a gyermek életét. Az első három hónapban lisztet adni a gyerekeknek — ha csak nem gyógyító célból, orvosi rendeltetire — szigorúan tilos; ezek a gyerekek vannak ugyanis leginkább veszélyeztetve. Veszélyeztetve van a székrekedéses gyerek is, kivált akkor, ha ürüléke száraz, világosszürke, a lepedőhöz nem tapad. Ilyen esetekben legtöbbször tulságos a táplálék és erősebben kell hígítanunk a tejet. A tej zsírja és a liszt azok az alkatrészei ugyanis a tápláléknak, a melyek legkönnyebben csinálnak bajt, amit jó tudni.

Sok helyen borjuesontokból főzik a gyermek levejét, ez tulságos enyvtartalma s ezért okoz hasmenéseket; másutt meg kockacukorral édesítik a gyermek táplálékát. Ez is csinálhat bajt, mert a cukor nem közömbös izjavító, mint a hogy hiszik, hanem éppen olyan táplálószer, mint a tej fehérjéje, meg a zsír; ha tulsókat adnak, hasmenést és bélgörcsöket okozhat; elég tehát belőle fél kocka üvegenként.

Arra is vigyázzunk, hogy a szopóka nyílása tulságos ne legyen, mert így a mohó szívó gyerekek hamar telik meg a gyomra, ami hányásra vezethet, ne használjunk hosszucsöves szopókát, mert azt nem lehet könnyen tisztítani, hanem keztyűujjformájút, amely az emlőbimbóra hasonlít.

Ezek azok a dolgok, amelyeket be kell tartani annak, aki gyermekét bélhurutok nélkül akarja nevelni, legfőbb szabályunk azonban az legyen, hogy a legesekélyebb rendellenességnél orvoshoz forduljunk.

Miért? miért? ...

*A földi jó miért van úgy elosztva,
Hogy abból gazdag és szegény legyen?
Mért jár az egyik ember rongy, darócba,
Mért jut egy másnak bársony és selyem?*

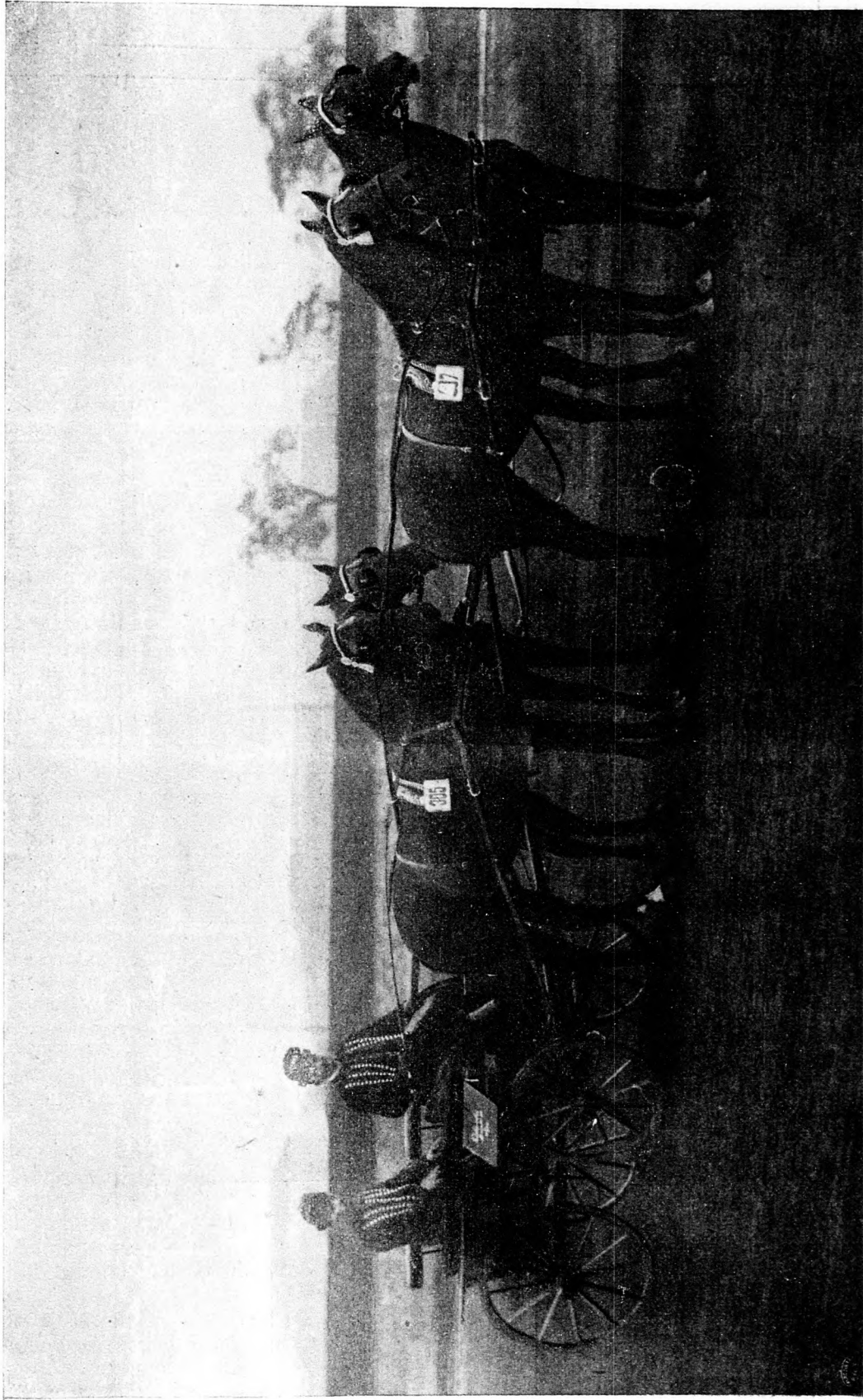
*Miért társul így az ember önméccel,
Építvén Istenészetet, Jogot: —
Hogy tartsák jól, ne bontsa semmi széjjel,
Mint égbenyuló gránitoszlopok? ...*

*Mért nem süt, éleszt mint Nap, e világon
Az anygali, az édes szeretet: —
Mért tart rut önzés dőllyfösen, síváron
A porba nyomva annyi kebelet? ...*

*Az észet, a tiszta emberészt, ez égi
Erősugárt, mely bont, épít, teremt,
Lelkem csodálva, ámulattal kérdi:
E poklon épült Édent, miért becézi,
Miért nem teremt már mennyet idelent?! ...*

Petrus Jenő.

Baghy Gyula négyesfogata. (Az 1 06. évi őszi luxusló vásáron a földm. miniszter díjának nyertese.)

MULATTATÓ

Bubos jérce.*)

Komoly hangon kezdem a bubos jérce históriáját, pedig Mándokiné szomszédasszony teremtugyse nem érdemli meg. Nem szolgált rá a becsületes szóbeszédre a szomszédasszony azért, mert világeletében szakadatlanul gunyolódott. Sokat jártam, sok küszöbön megfordultam, melyről vagy kiléptem, vagy kimentem; de világharásban eredetibb élő guny gépet nem láttam, nem hallottam Mándokinénál.

Minden szava csufság volt. Vagy azt gunyolta, akivel beszélt, vagy azt, akiről beszélt. Leginkább értett a szomszédasszony a nyomoruság, az ügyes-bajos dolgok kiégézéséhez és bevalom, hogy minden alkalommal talált — vágott akár a borotva...

Szegény napszámosasszony volt, ismerte a szegénység csinját-binját, aztán ami a lelkét keserítette, azt rögvest az ajkára hozta, kimondotta. A Székelyföldön szokásos, de helytelen birtokfelaprózást éppen az én öreg édes apámmal szemben gunyolta ki. Ott ugyanis az a szokás, de rossz szokás, hogyha egy apának két gyermeke van és egy hold földje: azt az egy hold földet az osztálynál kétfelé hasítják. Most már elképzelhető, hogy a nagyapó felholdas rétyét, mikor édesapámék heten héttelé aprózták, milyen kis darab kaszáló maradott apámra. És ilyen apró-cseprő kaszáló

három volt apámnak. A szegény napszámos a nagyobb, holdas-félholdas területeken csak elmunkált, hanem azokon a nevetséges kis darabokon a szetszórtság miatt több volt az ide-oda járás, mint a munka. (Ez igen nevetséges, de igazi képe a Székelyföldön lévő bajok egyikének: a birtokfelosztási viszonyoknak!)

Mikor sarjuhordáskor édesapám azon töprenkedett, hogy legyen, hogy jobb legyen a sarjuhordás? — miként lehetne a rakodó szekereket a szétszórta fekvő kaszálócskák között úgy elosztani, hogy az

időt se pazarolják — erre Mándokiné szomszédasszony azt a választ adta:

— Sohase busuljon azon Dávid uram! Majd felkötöm a babszedő kötényemet, aztán arról a csöppecskéről én hozom el a sarjut a kötényemben a rakodó szekérig, a másiktól Dávid uram hozza el. Csupán azon fordul meg a baj mivelta, hogy egy paszulytszedő kötényt kell felkötni a sarjuhordáshoz.

Ugy biz a!...

Hát ebben igaza volt Mándokiné asszonynak, mert ha nem is kötényben, de lepedőkben, hátton hordva vitték át a nagyobb területű kaszálókra a termést azokról a cseppeske rétrészekről, melyek káros felarabolását, nevetséges felaprózását még ma, a XX. században is megengedi a bölcs törvény.

Hanem most elég lesz ennyi a komolyságból. Következik a Mándokiné bubos jérceje. Három tyuk és egy kakas tette a szomszédasszony teljes baromfiállományát, ami nem sok, de éppen elég volt, hogy tojással ellássa az akkor még két tagból álló Mándoki-család tűzhelyét. De az emberek gyarlók, kapzsis, sokat akarók. Ebben a tekintetben az élő guny gépet — Mándokiné sem vala kivétel Szerette volna, ha tudott volna valamiképpen a három tyukból tizot, vagy többet is csinálni... Ezen töprenkedett, gondolkodott, azt-

tán a férjének, Józsi bátyámnak is elmondotta tervét.

— Ugy lesz, hogy álló másfél hétig sem én, sem te nem eszünk tojást! A bubos jércemet megültetem. Nagygazdasszony akarok lenni!...

Józsi bátyánk csak hallgatott. Hát ha tiz napig nem lesz tojásos étel, az még nem nagy baj, de töprenkedett, hogy mi lesz a tojásokkal, ha a bubos jérce nem lesz jó kotló. Erre a feltevésre pedig határozottan oka volt Józsi bátyámnak, mert Mándokiné a három-négyeszdős tyukjait egyszer sem ültette meg. Ha kotlott valamelyik a három közül, lehütötte a kotolni való hangulatát és vágyát az

Zala György.

*) Mutató Péterfy Tamás „A góbé a gazdaságban“ című könyvéből.

által, hogy hideg kutvizben megfürösztötte napjában kétszer s ez a nem éppen kiméletes kura használt. A Mándokiné tyukjai tovább tojtak, anélkül, hogy valaha kotoltak volna eredményesen, csirkeneveléssel.

Viziló-vadászat.

Még sem mondotta meg ebbeli aggodalmát Mándoki uram feleségének, mert félt, hogy visszavág a nyelvével — és kicsufolja. Az asszony gyűjteni kezdé a tojásokat. Volt már tizenkettő, de a jércék még sem akartak kotolni. Felgyült tizennyolcra. No, most várta Mándokiné igazán a jércék kotlási kedvét. Hát csakugyan betelt az óhajtása. Kotolni kezdett a bubos, az a kendermagos bubos.

Másnap Mándokiné becerélte a tizennyolc tojást nálunk, hogy valamennyi friss legyen és megültette a kendermagos, bubos jércét. Amint megültette, egy óra múlva tudta a fél utca, hogy Mándoki Józsefné tyukot ültetett tizennyolc tojással. Hát már nagygazdasszony lesz belőle.

Ettől kezdve egy fejjel magasabb lett Mándokiné a büszkeségtől. Amint a napok teltek a nagygazdasszonyságba mindjobban beleképzelte magát. A csufolódást, a gunyuzést pedig antól jobban folytatta, mentől inkább közeledett a csirkék tojásból kibujásának ideje.

Csak három nap volt hátra a keltetés határnapjáig. Ekkor a Mándokiné kendermagos, bubos jércéje egyet gondolt és otthagya a tojásokat...

Soha-soha ehhez a nagy eseményhez hasonló nem történt a szegény napszámosesalád életében. A gunyúgépnek, az élő csufolódo masinának óbégatása főverte az utca lakóit.

A Mándokiné kendermagos bubos jércéje félben hagyta a kotlást a tizenkilencedik napon!...

Mig a szegény asszony kölesökötflőért járt, de nem talált, azalatt Mándoki Józsi bátya előszedte minden tudományát. Egyet gondolt és nem lett kettő belőle, hanem azt az egyet megcsinálta. Megrészgittette a kakast pálinkás kenyérral s ráültette a kendermagos bubos jércéje által a tizenkilencedik napon

odahagyott tizennyolc tojásra. Mikor hazajött a siránkozó Mándokiné, ott találta a tojásokon a kakast. Bódult, részeg fejével bóbiskált ide-oda, mint a részeg emberek s a szegény asszony öröme egy Jézus Mária! kiáltásban tört ki.

Soha még semmiféle embertől azt nem hallotta Mándokiné, hogy a kakas kotoljon (de annál inkább tudta a külföldön járt Mándoki, ki fiatal éveiben vándor asztaloslegény volt, hogy a kappanokat használják csirkenevelésre.) Kérdezte a férjét, hogy: ugyan mi történt?

Mándoki Józsi ez alkalommal hazudott. Azt mondotta, hogy az Isten csudát tett. A jércé természetete átszökött a kakasba...

A kakas valóban három részegítés után megmaradott a tojásokon. A tizennyolcból tizenötöt szerencsésen kiköltött, hanem ennek aztán csudájára is járt a falu népe. Mándokiné szent ábit-tal mesélte el aprajának-nagyjának, hogy miként is szökött át a bubos jércé természetete a kakasba...

No, ez furcsa volt!

Hanem mikor az egész falu elhitte, akkor Mándoki Józsi bátyánk kibeszélte, hogy a kakast részegen tette kotolni!... Ebből aztán megkapta a zsák a feltjét s a mindenkivel csufot üző Mándokinét is volt amivel gunyolják.

S mert, aki másokkal gunyt üz, mindig legtürelmetlenebb aziránt, hogy vele azt tegyék — Mándokiné kéthetes korában valamennyi csirkéjének kicsavarta a nyakát...

Hiába tette! Mert mai napig is megkérdezik az élő gunyúgéptől:

— Mándokiné, mikor ültet tyukot?

Krokodilus-vadászat.

— Mikor a mennydörgős mennykő beléd csap! Ez az élő gunyúgép válasza.

Es azóta nem csufolódo Mándokiné, de tyukokat sem tart.

Képeinkhez.

Vár a Balkán hegységben. Havas ormok oldalán várakat építettek az emberek, hogy a testvérharcok alatt ide meneküljenek, védett helyről gyilkoljanak. Mennyivel hasznosabb lenne pompás gabonarakárokat látni a gyilkolásra való alkalmatosság helyet? Szent örök béke, mikor jön el a te időszakod, amidőn az emberek nemes célokra és nem gyilkolási eszközökre költik a milliokat.

Anya és gyermeke. Karácsony a család ünnepe. Ekkor kétszeres az öröm, kedvesebb a gyermek mosolya, nagy az édes anya boldogsága. Ezt láthatjuk a képen is.

Téli táj. Hó borítja a pihenő földet. Alszik az élet a hetakaró alatt és az eresz fedeléről jégcsapok lógnak alá. Ez a téli táj, a gyönyörű téli táj, mely csillog, miként a tündérország a gyermek képzeletében.

Zala György. Előző számunkban bemutattuk néhai *Andrássy Gyula* gróf szobrát, most pedig a szép szobornü alkotóját, *Zala György* szobrászművész arc-éjét adjuk, akinek a király is elismerését fejezte ki.

Fedák Sári.

Fedák Sári. A legnagyobb színművész nő visszavonult a színpadról. Miként ő mondá, „*haza ment parasztnak*“. A kedves művésznőt az utóbbi hetekben sok bántódás érte. Őt okozták Vidor Pál, a Népszínház igazgatója öngyilkosságáért. Pedig, aki csak a tiz ujján tud számlálni, az könnyen rájöhét, hogy Fedák Sári egy 340 ezer koronás adósságban uszó színigazgatót megmenteni képtelen az anyagi bukástól. De egyáltalán ezt a megmentést az ország egyetlen primadonnája sem tudta volna megtenni. Fedák visszavonult a csőceselék piszkos támadása elől, de remélhetőleg nem véglegesen. Az ő visszavonulása nagy visszaesést jelentene az igazán magyar színművészetben.

Krokodilus-vadászat. Afrikában a Nilus folyóban él legszamosabban a krokodilus, ez a falánk és veszedelmes hulló. Vadászata igen nehéz és veszélyes, mert csakis közvetlen közélről lőhető. Ilyen vadászatot mutat képünk.

Viziló-vadászat. Meleg égövi állat a viziló. Vastag bőrét nehezen járja át a golyó, ezért robbanó golyóval vadásznak rá, mint az elefántokra. A képünkön bemutatott vadászat igen érdekes.

Lépő rejtvény.

Én	gál-	te	vagy	mit	men-	nál	Férj-
jak ?	Is-	szol-	nem	jek,	csi-	hez	jak ?

Megfejtési határidő 1906. december hó 29.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 50. számában közölt talány megfejtése:

„Menyből az angyal, eljött hozzátok
Pásztorok, pásztorok.“

Helyesen fejtették meg: Böszörményi Eszti, Pfeiffer Anna, Vakareszku Mária, Kusztos Anna, Beke Piroksa, Cséplő Róza, Renner Ida, Barabás Jozefa, Barta Juliska, Péterfy Tamásné, öz. Bodicsné Simon Julia, Dezső Lajos, Tóth István, Berán Lajos, Nagy János, Jakabos Mihály, Béres Lajos, Fodor András, ifj. Tóth István, Szegedi Ferenc, Jókuti Márton, Varga Mihály, Lengyel Ödön, Szabó László.

A sorshuzásnál Pfeiffer Anna és ifj. Tóth István nevét huzzuk ki elsőnek, kiknek egy-egy értékes regényt küldtünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

V. M. G. Levelét átadtuk ügyvédünknek. A választ legközelebb itt a leveles szekrényben megadjuk. — **Csiszér Albert.** A szerződésben kikötött tétel betartandó, mert a törvény csak az esetre érvényes, ha kikötés a szerződésben e tárgyra nem volna. **Sáska Ferenc.** Az elmondott célnak legjobban megfelel a fekete langsan kakas használata keresztelésre. — **Gazdakör II.** Nagyméltóságú a címe. — **Csóka Matyi.** Kívánságához képest im álnévére írjuk a feleletet. A földműves iskolák rendezése még nem történt meg. Ugy hisszük, hogy kétféle lesz. Egyikben csakis gazdasági altiszteket nevelnek, a másikban kigazdákat tanítanak jobb és hasznosabb gazdálkodásra. De ez még csak terv, amely módosulhat. — **Harmat János, Fekete István, Lakatos Vendel, Burján Anna, Szóke Ferenc, Péterfy „A góbé a gazdaságban“** című könyvét kedvezményes áron postaköltséggel együtt 1 koronáért elküldötte. — **Simon Vazul.** A hiányzó számot elküldöttük.

Előfizettek az elmúlt héten: Arián Károly, Árvai Imre, Angval Ferenc, Bernecker Ferenc, Bakonyi István, idb. Baranyai István, Bacsai Lajos, Babicz Illés, Bakutz Tivadar, dr. Balkay Béla ügyvéd, Bálint Imre, Barics Vendel, Balyó Miklós, Bártfai Ferenc, Barthos Lázár, dr. Bartóky József, báró Buttler Adolf, Bársony István, Bárány József, Barta Gáspár, Biró Ferenc, Beck Ferenc, Berényi Imre, Bilosovits István, Beodi Antal, Bernáth Sándor, Bellus István, Berki János, Büлки József, Bohár László, Balázs János, Borsos Sándor, Böszörményi Gergely, Bodnár István, Burián Sarolta, Buz Ambrus, Buzay Mihály, Burik János, Buday Bernát, Burián Sarolta, Buday Géza, Csapó János, Cseh Lajos, Csehily László, Cseh József, Cservenyánszky Károly, Csigér Imre, Csiszár József, Czeller Ferenc, Cserháti Sándor, Csernicsek Ferenc, Cséplő József, Cséplő Ernő, Csik István, Csitkovits Pál, Csiszér István, Csókási Lajos, Csonka György, Czeglédi Antal, Czákó Imre, Czernám Antal, Csutora Márton, Dalnoky Jónás, Dragon József, Dadi Ferenc, Drávay János, Demeter István, Derkovits Ferenc, Dezső Lajos, gróf Dessewffy Aurél, Dian József, Dobroczy János, Dobos Gáborné, Dolánczky Franciska, Dori Pósa Miklós, Dobó János,

Dobos István, Dudás János, Dsuban Ferenc, Dudás Lukács, Dudás András, Elek Arthurné, Eper Ferenc, Évald Jakab, Éliás András, Égető Mihály, Farkas Imre, Falnei János, Faragó Sándor, Fábrián Ilonka, Futó Mihály, Faragó Imre, Fekete Mihály; Fekete Antal, Fehér András, Fehér Bálint Fekete János, Fekete Bertalan, Ferenczi Mihály, Frenzl János, Fodor Ferenc, Füzér Mihály, Gazda Vencel, Graefl Andor, Gál András, Gáncs József, Gergő Antal, Gállos József, Gerzson Varga Sándor, Geresenyi Ferenc, Gerley Széver, Gróf József, Göndöcs Jenő, Gönczy Benő, Guácsy Béla.
(Folyt. köv.)

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárocsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárocsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése
1906. december 20.

Budapesti központi vásárocsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1:20 K., vidéki borjúhús 130—136 K., sertéshús 96—1:26 K., szalonna füstölt 120—140 K. szalonna, olvasztani való 1:22—1:32 K., hárj 140—144 K., sertézsír 1:30—1:44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 0:92—1:92 K. hazai sonka 1:80—2.— K.

Fiaromfélék: ———— K., rántani való csirke 1.20—1:80 K., sütni való csirke 2.—2:40 K., kacska, hizott 6.—8.— K., lud, hizott 7.—6. K., pulyka, hizott 7.—12.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1:40—1:60— K., vágott hizott kappan, kacska és pulyka 1.40—1.60— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsanként értendők). *Fuza* 14:25—15:56 K. *Ross* 12:30 K-től 12:45 K-ig. *Árpa* 12:40 K-től 12:60 K-ig, jobb minőségű — K-től — K-ig. *Zab* 14:60—15.— K. *Tenger* 12:50— —

Teavaj: (centrifugál) 2:60—2:70 K., főzővaj 2:10—2:40 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 16—24 fillér.

Tojás: bácskai 94.—98.— K., erdélyi apróbb áru 94.—96 K. ládánkint. (1440 drb.) Apadt —— K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4:20—4:80 K. rózsa uj 3:40—3:80— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.									
Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 4:80—6:80 fillér, mubar 5:40—6:60 fillér, zsupszalma 3:80—4:20 fillér, alomszalma 3.20—3.40 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULÁ,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Pályázati hirdetmények.

Az alulírott üzletvezetőség a részére jövő 1907. évben szükséges vasuti talpfák és váltótalpfák szállítását biztosítani kívánván, ezenel nyilvános pályázatot hirdet:

- 9000 drb 160 cm. hosszú harmadrangu tölgytalpfa és
- mintegy 22 köbméter tölgy, váltótalpfa szállítására.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Ajánlati felhívás” a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és valamennyi üzletvezetőségénél megtekinthető és a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőségénél kapható, hol a kötelező ajánlati űrlap is megszerezhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános és különleges feltételek a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhető meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magyar királyi okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékon ezen felirattal: „Ajánlat 36919/906. számhoz ellátva, legkésőbb 1907. évi január hó 5-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak szegedi üzletvezetőség I. általános osztályában átadandók, illetve posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 50/0-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyújtására kitűzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett tételnek, valamint az olyanok is, a melyekre nézve az előirt bánatpénz be nem tétel, nem vétetnek figyelembe.

Szeged, 1906 december hó.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége.

Személyvonat megállítása Ecsér feltételes megállóhelyen.

A budapesti k. p. udvarról Kőrösmezőre este 7 óra 5 perckor induló személyvonat, a Keresztur-nyaraló és Maglód állomások között fekvő Ecsér 7. sz. őrház feltételes megállóhelyen utasok le- és felszállás céljából f. évi dec. hó 15-től kezdve, este 7 óra 35 perckor feltételesen megállítatik.

Budapest, 1906 december 11-én.

Az igazgatóság.

A vándorcigányok szállításának tilalma a Svájcba és a Svájcban át.

A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a svájci szövetségi tanács az összes svájci szállítási vállalatoknak megtiltotta a csoportokban utazó vándorcigányok és a tulajdonukat képező tárgyak szállítását.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága ennélfogva utasította érdekelt állomásait, hogy e cigányoknak ily utazásokhoz kért közvetlen menetjegyek kiadását megtagadják.

Budapest, 1906 december 13-án.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

A magyar királyi államvasutak zágrábi üzletvezetősége az 1907., esetleg 1908. és 1900. év folyamán szükséges 180 kg. kenderkötél, 250 kg. kenderzsineg, 150 kg. kötélzsineg, 1800 kg. ólomzárzsineg vágott és 300 kg. vágatlan ólomzárzsineg szállítására nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet.

Az ajánlati minta és pályázati feltételek a zágrábi üzletvezetőség II. osztályában, az általános és különleges szállítási feltételek 50, illetve 30 fillér beküldése mellett a nyomtatványtárnál (Budapest, VI., Andrassy-ut 75. sz. a.) megszerezhető.

Az ajánlatok legkésőbb 1906. évi december hó 29-ik napjának déli 12 órájáig nyujtandók be alulirt üzletvezetőség I. osztályához.

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékletei ivenkint 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal: „Ajánlat kötelneműek szállítására 41211/906. számhoz” nyujtandók be.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1906. évi december hó 28-ik napjának déli 12 órájáig az ajánlat anyagértékének 50/0-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban bánatpénzképen a zágrábi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe. A szállítási ügyletből eredő minden bélyeg és illeték költségét a szállító tartozik fizetni.

Zágráb, 1906. évi december hóban.

Az üzletvezetőség.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

„BAROMFITENYÉSZTÉS“

gazdasági és sportbaromfi — éneklő- és diszmadár, galamb, — háziinyultenyésztési és értékesítési heti képes folyóirat.

Szerkeszti: **HREBLAY EMIL**, állattenyésztési m. kir. V-ik évfolyam. felügyelő. V-ik évfolyam.

Előfizetési ár egész évre 8 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **NAGYVÁRAD**, Péter-u. I.

Nélkülözhetetlen szaklap minden baromfitenyésztő és kedvelő kezében.

A kinek bármilyen **eladó**, vagy venni **valója van**, az e lapban hirdessen, okvetlenül eredményes lesz a hirdetés, mert e **kedvelt szaklapot hetenként legalább is tízezeren olvassák.**

Minden előfizető, a ki 8 koronával **egy évre egyszerre** előfizet, az alább felsorolt szakmunkákból egyet **ingyen és bérmentve ajánlékba** kap. E munkák a következők:

1. Általános tudnivalók	III. kiadás, ára 1.— kor.
2. Baromfitenyésztés és	I. „ „ 5.— „
3. Tyuktenyésztés	II. „ „ 3.— „
4. Lud- és kacsatenyésztés	I. „ „ 2.— „
5. Baromflak hizlése	II. „ „ 150.— „
6. Baromflak értékesítése	I. „ „ 2.— „

Írta: **Hreblay Emil**, állattenyésztési felügyelő.

1. Gyakorlati baromfitenyésztés	ára 3 kor. 20 fill
2. Galambenyésztés	„ 1 „ 10 „
3. Vadászati jegyzetek	„ 1 „ 10 „
4. Baromflak betegségei	„ 3 „ 10 „

Írta: **Parthay Géza**.

„A baromfitenyésztés nagyban és kicsinyben, mint biztos keresetforrás“. Írta: **Polónyi Manó**. Ára 1 kor 10 fill.

„Háziinyultenyésztés és értékesítése“. Írta: **Andrásovich G.** Ára 2 kor.

„A háziinyultenyésztési tudnivalók“. Írta: **Vajda Viktor**. Ára 35 fillér.

„A belga őriszal nyul tenyésztése“. Írta: **Machaesek Ferencz**. Ára 1 kor. 20 fill.

Előfizetési pénzek „Baromfitenyésztés“ kiadóhivatalának **NAGYVÁRAD**, Péter-utca I. sz. alá küldendők.

Alfa-Separator

Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

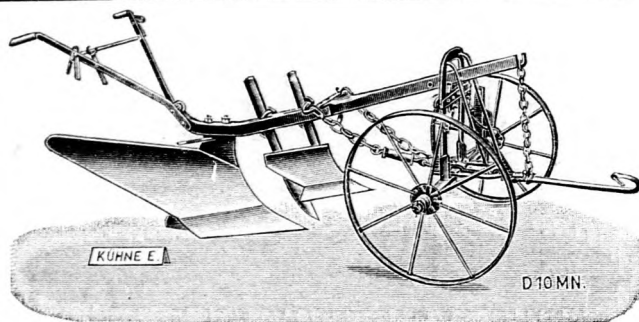
Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival eddig több mint **770 első** díjat nyertek. — Évi gyártás körülbelül **85000** darab.

Több mint **500,000** Alfa Laval Separator az egész világon. —

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

Az őszi idényre: Egy- és kétvasu ekéket

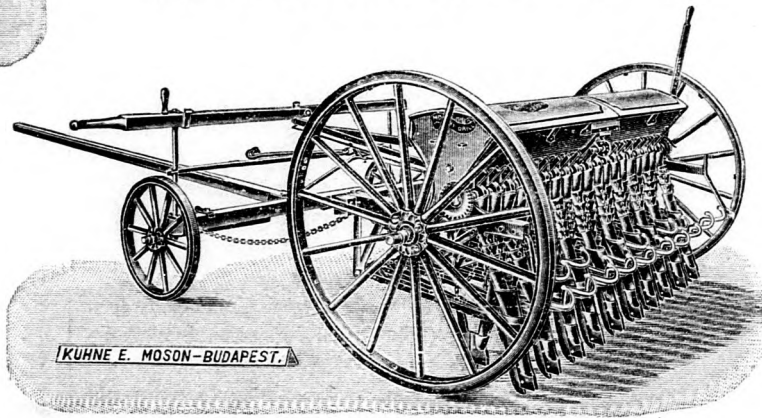
(Újdonság: BIPPART-altalajke).

Sorvetőgépeket

és mindennemű mezőgazdasági gépeket szállít:

Kühne E. gépgyára Mosonban.

Főraktár: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a.

TIZENHARMADIK ÉVFOLYAM.

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesobb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTÁN**

országgyűlési képviselő, a Gazd. Egyesületek Orsz. Szövetségének titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kiscgazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „**FÜGGETLEN UJSÁG**“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona.

A „Független Ujság“ a magyar polgári osztály, kiscgazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a sziv nemesítésén, az elme szórákoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Buday Barna, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterfy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Tarcsafalvi Albert.* Lapunk szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai: *Balogh Elemér,* a <Hangya> vezérigazgatója, *Baly Kálmán,* urad. kasznár, *dr. Bernát István* közgazdasági író, *Matlaskovszki Tádé* gazdasági író, *Cserhádi Sándor,* gazdasági akad. tanár, *Csernay Ödön* író, *Hajdu István,* uradalmi kasznár, *Hosszu Albert,* földmívelési iskolai tanár, *Hreblay Emil,* m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál,* orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán,* gazd. tanintézeti tanár, *Löherer Andor,* közzgazd. író, *Praznovszky Ágost,* urad. kasznár, *Rovara Frigyes,* urad. igazgató, *Rubinek Gyula,* országos magyar gazd. egyes. igazgató, *K. Ruffy Pál,* uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál,* gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla,* az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, *Száhlender Gyula,* urad. építészeti intéző, *Szalay János,* m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán,* G. E. O. Sz. titkár, *Sztankovics János,* gazd. tanint. ig. tanár, *Drucker Jenő dr.* a „Borászati Lapok“ szerkesztője.

A „Független Ujság“ képeit a legelső magyar
művészek készítik.

Levélsekrcrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol.

A „Független Ujság“ olcsóságával (egész évre 8 korona
félévre 4 korona) főleg a szerényebb
viszonyuak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendő.

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek minden év folyamán
két sorozatban tartatnak meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Legjobb tejfőző a BALTIC

BALTIC-SEPARATOR

nemcsak azért arat nagy sikereket és részesül mindenütt elismerésben, mert a **legtökéletesebb és legmodernebb tejfőző**, hanem azért, mert a szerkezet egyszerűsége a BALTIC kezelését még egy gyermeknek is lehetővé teszi. Miután az egész szerkezet el van zárva, sz rencsétlenségnek eleje vétetett és a géprészek sem romlásnak, sem piszkolódásnak nincsenek kitéve.

A BALTIC RADIATOR

készíti a legjobb és legtisztább vajat.

Szenzációs találmány.

(Lásd ismertetőt a „Köztelek“ 70-es számában)

Kérje árjegyzékünket, valamint a modern kézi-szeperatorokról irt bírálatunkat.

Baltic Separator Részv.-Társ.

magyarországi vezérképiselete

BUDAPEST,

VII. ker., Erzsébet-körut 8. szám.

TELEFON 52-58.

Szállítunk teljes tejgazdasági berendezéseket

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 19. szám, II. em.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.953,240 — kor.
Tartalékok	-----	601,263,98 kor.
	Összesen	2.554.503.98 kor.

1901. évi fölösleg	-----	90,849. — kor.
1902. évi fölösleg	-----	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109,331.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72,438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61,730.60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegb. l. úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéselegb. l. díjvisszatérítést kaptak. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-3%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszebben, legelőcsöbben sokszorosíthatnak.

Videki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltenek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb **Műtrágyafélét,** azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legelőcsöbben

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.